

KALLELSE

Kallelse till sammanträde

Organ Äldre- och omsorgsnämnden

Plats Fredsgatan 23, Stora konferensen

Tid Torsdagen den 22 februari 2024 kl. 13.00

Nr	Ärende	Dnr	Sida
1	Val av protokolljusterare		
2	Godkännande av föredragningslista		
3	Föredragning av ärenden		
4	Besök av Sala 400 år Föredragning av Projektledare Elvira Matz		
5	Information från verksamheten		
6	ÄON Information om verksamhetens ekonomi (muntlig redovisning) Föredragning av Verksamhetscontroller Fredrik Mikklaheim		
7	ÄON Verksamhetsberättelse & Bokslut 2023, bilaga Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman	2024/38	3 - 15
8	ÄON Uppföljning Internkontroll, helår 2023, bilaga Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman	2023/14	16 - 21
9	Nämndinspel inför budgetarbete 2025 - 2028 för Äldre- och omsorgsnämnden, bilaga Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman	2024/32	22 - 30
10	ÄON Prioriteringsförslag inför budgetarbete 2025 - 2028 (bilaga tillkommer senare) Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman	2024/35	
11	Delrapport - Besparingar enligt nämndbeslut 2023-12-14, bilaga Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman	2024/31	31 - 46
12	ÄON Revidering - Riktlinje för Bedömning av insatser enligt Socialtjänstlagen för äldre och funktionshindrade, bilaga Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman	2023/100	47 - 71

13	Revidering - Riktlinje för Egenavgifter, bilaga Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman	2024/37	72 - 96
14	ÄON Statistikrapport - Synpunkter, klagomål och förslag, redovisning 2023, bilaga Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman	2023/2	97 - 104
15	Projekt läkemedelsrobotar inom Hemtjänsten, bilaga Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman & Verksamhetschef Åsa Sahlberg	2024/33	105 - 108
16	ÄON Statistikrapport ej verkställda beslut, kvartal 4, 2023, bilaga Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman	2023/12	109 - 113
17	Brukarundersökning FO 2023 Föredragning av Verksamhetschef Anneli L. Sundin	2023/206	114 - 127
18	Anmälningssärenden, bilagor		
19	Rapporter		
20	Ärenden avgjorda med stöd av delegation		
21	Övriga frågor		

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Äldre- och omsorgsnämnden

MISSIV

Verksamhetsberättelse 2023 Äldre- och omsorgsnämnden

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Verksamhetsberättelsen har i syfte att redovisa uppföljning och resultat av de beslutade utvecklings- och planeringsmålen som formuleras i Verksamhetsplanen. För år 2023 behandlar Verksamhetsberättelsen för Äldre- och omsorgsnämnden uppföljning av ÄON Verksamhetsplan 2023 – 2025, viktiga händelser som skett under året 2023, ekonomisk resultaträkning med analys samt kommentar mot prognos för år 2023.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden föreslås besluta,

att fastställa Verksamhetsberättelse 2023 för Äldre- och omsorgsnämnden, samt

att översända den till Kommunstyrelsen.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 ÄON Verksamhetsberättelse 2023
- 2
- 3

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023

Äldre- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgskontoret

INNEHÅLL

ÄLDRE- OCH OMSORGSNÄMNDEN.....	4
Sammanfattning av året som gått	4
Verksamhetsansvar	4
Viktiga händelser under året som gått	4
Ekonomi	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål	7
Uppföljning av nämndens mål	8
Framtiden	9
Verksamhetsfakta	9

ÄLDRE- OCH OMSORGS- NÄMNDEN

Sammanfattning av året som gått

Enligt beslut om en ny förtroendeorganisation inför mandatperioden för åren 2023–2026 arbetar kontoret sedan 2023-01-01 med en Social- och arbetsmarknadsnämnd och en Äldre- och omsorgsnämnd.

Behovet av insatser inom nämndens ansvarsområde har fortsatt öka under året.

I ordinärt boende ökar både antalet timmar i besluten och de komplexa hjälpbehoven.

Under året har det varit ett stort behov av korttidsplatser, till stor del beroende på avsaknaden av SÄBO-platser.

Efterfrågan på SÄBO-platser inom äldreomsorgen har ökat markant under året. Sedan 2023-11-27 har väntetiden sträckt sig till 211 dagar. Det stod då 13 i kö varav 4–5 hade väntat i över ett år, men som troligen har tackat nej flertalet gånger. Övriga har en kötid på 40–80 dagar.

Inom Omsorg om funktionshindrade (FO) är det ett fortsatt ökat behov av insatser.

Behovet av hälso- och sjukvårdsinsatser, både av sjuksköterske- och rehabinsatser, är fortsatt hög.

Arbete fortgår med att förbättra kvalitet utifrån resultat i brukarenkäter samt att på ett kostnads-effektivt sätt planera och utföra på arbetet på alla verksamheter. Arbetet med att nå en budget i balans har varit omfattande och svårt att genomföra fullt ut, trots en mängd kostnadseffektiva åtgärder.

Verksamhetsansvar

UPPDRAG

Äldre- och omsorgsnämndens uppgift är att fullgöra kommunens ansvar inom Socialtjänstens äldre- och funktionsnedsättningsomsorg enligt Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Nämnden är vårdgivare för den kommunala hälso- och sjukvården enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

ORGANISATION

Vård- och omsorgskontoret ska ge vård, omsorg och service med rätt kvalitet och med ett gott och respektfullt bemötande åt kommuninvånare som av olika skäl inte själva klarar av sin vardagssituation. Verksamheten ska vara resultatorienterad och utvecklingen

ska ligga i framkant. Vård- och omsorgskontoret verkställer nämndens uppdrag och är organiserad i tre verksamhetsområden:

- Omsorg om funktionshindrade (FO)
- Omsorg om äldre hemtjänst och korttids- och dagverksamheter (ÄO HTJ)
- Omsorg om äldre särskilt boende och Hälso- och sjukvård (ÄO SÄBO och HSL)

Äldre- och omsorgsnämndens verksamheter utförs inom kommunal regi och av privata LOV företag (Lagen om valfrihetssystem). Vård- och omsorgskontoret arbetar utifrån nämndens uppdrag att sluta avtal med de företag som nämnden godkänt genom lagen om valfrihetssystem, LOV.

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET SOM GÅTT

- Ett intensivt arbete med det ekonomiska underskottet har varit högt prioriterat under året med målsättning att undvika underskott samt skapa förutsättningar för budget i balans. Månatlig uppföljning av vikarier är en riktad åtgärd.
- Sommar och semesterperioden är en krävande tid på året för kontoret då vår verksamhet måste bemanna i princip all verksamhet samtidigt som alla medarbetare beviljats sina fyra semesterveckor. Vikariebehovet överstiger tillgången och vikarierna förväntas kunna utföra ordinarie arbetsuppgifter. Efter ett omfattande arbete med att rekrytera vikarier och ge en bra introduktion har sommaren genomförts över förväntan inom alla verksamhetsområden.
- Arbetet med de skärpta reglerna kring dygnsvila trädde i kraft 2023-10-01. En intensiv insats har krävts för att arbeta med schemaförändringar. I och med omställningen till de skärpta reglerna har också de delade turerna tagits bort.
- Under året har den betalda undersköterskeutbildningen fortsatt via medel från Äldreomsorgslyftet där 24 medarbetare deltar.
- Arbetet med Nära Vård omställningen, ett samarbete mellan kommunen och Regionen, startade i Salanoden mars 2021 och med ett mobilt team i Sala oktober 2021. Projektet har fortsatt att utvecklas under året.
- Fyra undersköterskor anställdes inom hälso- och sjukvården 2021 med hjälp av statsbidrag inom Nära vård, vilket fortsatt under året.
- En ökning av multisjuka äldre ger ett ökat behov av platser på särskilt boende. I väntan på ledig plats på särskilt boende vistas fler personer under lång tid på korttidsenheten.
- Flytten till Bergsmansgatan 30 påbörjades i maj. I december bedrivs det verksamhet på två våningsplan och omfattar totalt 36 lägenheter.

- Implementeringen av nytt verksamhetssystem, Combine. Planeringssystem, IntraPhone samt avvikelse-system, DF Respons, har fortsatt sen ESF-projektet avslutades i april.
- Arbetet med förstärkt krisberedskap och civilt försvar har startats upp. Kommunen har analyserat behoven som finns, för att utveckla och stärka kommunens planering för Socialtjänstens och den kommunala hälso- och sjukvårdens civila försvar. Det har resulterat i en framtagen övergripande handlingsplan.
- Nämnden har beviljats stadsbidrag enligt nedan
  - Utökad Habiliteringsersättning.
  - Hållbart arbetsliv.
  - Nära vård.
  - Äldreomsorgslyftet.
  - Ofrivillig ensamhet bland äldre.
  - Utökning av verksamhetsförlagd utbildning - sjuksköterskestudenter.
  - Stärkt beredskap inom kommunal hälso-och sjukvård och socialtjänst
- Ett mellanboende på Jakobsbergsgatan 4 är öppnat i kommunal regi. Beviljade bostadsbeslut verkställs genom hemtjänstinsatser.
- Även 2023 placerar sig hemtjänsten i Sala i topp 10 av 290 kommuner i hemtjänstindex.
- Under året har behovet av korttidsplatser varit stort. Behovet beror till stor del på att antalet svårt sjuka äldre ökat. Det medför att personer med behov av särskilt boende väntat på korttidsenheten. Bristen av korttidsplatser har också gjort att kostnaden för medicinskt färdigbehandlade inom slutenvården varit högre än tidigare år. Inför sommaren utökades antalet korttidsplatser med fyra platser.
- Brukarenkäter har genomförts på alla verksamheter inom socialpsykiatri, boendeverksamheter LSS samt daglig verksamhet LSS.
- Café Silverkoppen öppnade sin caféverksamhet för allmänheten på Nya sjukhuset i början av 2023.
- Tre icke verkställda gruppboendebeslut LSS och fyra icke verkställda serviceboendebeslut LSS.
- 18 ej verkställda SÄBO-beslut.
- Med stimulansmedel från staten har ett digitalt aktivitetsspel Tovertafel köpts in till en gruppboendestad inom LSS.
- Ett skriftligt funktionsprogram har tagits fram som underlag till hyresvårdsupphandling för gruppboendestad LSS och upphandling har påbörjats.
- Flera utbildningssatsningar har pågått under hösten. Exempelvis socialrätt för VoO chefer. Grundutbildning i alternativ kommunikation (AKK) för hela FO. Läkemedelsutbildning för

sjuksköterskor. Arbetet med Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet som gäller under åren 2020–2024 har pågått under året. Ett analysarbete har genomförts.

Kontoret fortsätter sitt arbete med att se över alla yrkesrollers arbetsuppgifter, utifrån vad lagstiftningen säger om vem som får göra vad. I ett nationellt svårt rekryteringsläge, som kommer att förvärras, förbereder vi oss för att rätt yrkesroll ska göra rätt arbetsuppgifter så att vi framöver kan kompetensväxla och kompetensutveckla där behovet finns.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Budgetavvikelse
Externa intäkter	-60 932	-48 020	-60 541	12 521
Interna intäkter	-1 737	-7 161	-10 652	3 491
Summa intäkter	-62 669	-55 181	-71 194	16 013
Köp av huvudverksamhet, bidrag	8 250	7 089	8 379	-1 290
Personalkostnader	422 927	427 600	469 936	-42 337
Övriga kostnader	51 758	40 798	50 695	-9 898
Interna kostnader	55 919	67 869	68 964	-1 095
Summa kostnader	538 854	543 355	597 976	-54 621
Resultat	476 185	488 175	526 781	-38 607

2023 års budget har en inbyggd avvikelse gällande timvikarier. För att få en budget i ram fattades det ordförandebeslut om att minska 33% av vikariekostnader som var inlagda i budgeten, vilket motsvarar sammanlagt 25,1 mkr. Det fanns också ett uttalat mål om att hålla nere timvikiaribudgeten så mycket det bara gick. Det kunde tidigt konstateras under året att det var ett uppdrag som enheterna inte maktade med att utföra, mycket kopplat till den höga sjukfrånvaron vilket gör att ordinarie personal som är sjuk måste ersättas. Totalt uppgick vikariekostnaderna för 2023 till 46 mkr inklusive OB men exklusive PO. Parallellt var kostnader för fastanställd personal lägre än budget, vilket gör att avvikelsen för personalkostnader är helt kopplat till en hög användning av timvikarier.

Avvikelsen för köp av huvudverksamhet avser en köpt vårdplats inom FO-området, beror på ett ärende med mycket stort vårdbehov. Övriga kostnader utgörs av

inhyrd personal (sjuusköterskor) p.g.a. ett mycket svårt rekryteringsläge under årets första nio månader.

Interna kostnader har ökat, måltider inom SÄBO och korttidsboende, utökade platser på korttidsboendet samt fordonshyror pga ökade volymer inom hemtjänsten samt dyrare bilar under senare del av året.

Kommentar mot prognos 2023

Senaste lämnad prognos visade på ett underskott om 12,9 mkr, utfall som nämnt blev -38,6 mkr, differens om 25,7 mkr.

Mot prognos blir analysen annorlunda.

Interna kostnader står ut och det handlar primärt om lokalhyror som inte debiterats korrekt under årets första 10 månader utan dyker upp i november gällande Nya sjukhuset i Sala och tomhyror gällande Ålängan, samt inte meddelade ökning för Stadsträdgården och korttidsvård, totalt 6,5 mkr

Måltidskostnader ökade med 2 mkr under årets sista månader jmf med takt under 10 mån, troligen p.g.a. släpande fakturering från Tekniska kontoret.

Förrådsvaror ökade med 1 mkr under året trots bibehållen volym, frågan utreds men det verkar som återigen släpande fakturering. Fordonshyror diffar med 0,6 mkr dels beroende på ökad volym av insatser inom verksamheten. Personalkostnader mot prognos är fortsatt ett högt nyttjande av timvikarier och att sparmål uppsatta för att minska vikarier inte möts.

Köp av huvudverksamhet förklaras i avvikelse mot budget.

Minskade intäkter

Tudelat, dels ett statsbidrag gällande SSK inom SÄBO där Socialstyrelsen och RKR ändrade sina regler för hur det skulle disponeras gjorde att 1,7 mkr av totalt 3,3 mkr flyttas till år 2024.

Andra delen är att vi uppskattade effekten av taxehöjning för högt i prognosen för oktober eftersom full effekt inte är mätbar förens nya avgiftsbeslut är fattade. Troligen har fler personer slagit i maxtaxa taket än vad som antogs i simuleringen, men det kräver 2 till månader till innan det kan fastslås.

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Budget-avvikelse
Administrativt stöd	29 182	13 083	11 035	2 048
Omsorg om funktionshindrade	105 834	105 283	110 043	-4 760
Omsorg om äldre	339 339	364 280	399 163	-34 883
Summa	481 898	488 174	526 469	

INVESTERINGSREDOVISNING

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Budget-avvikelse
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	4 152	9 707	5 980	3 727
Summa	4 152	9 707	5 980	3 727

Investeringsbudgeten har underskridits med -3,7 Mkr. De inköp som skett är till hela ÅON och har utgjorts av byte av samtliga taklyftar.

Digitala stimulans och aktiverings projektorer för de med kognitiv svikt har installerats på två boenden.

EU-PROJEKT

Vård och Omsorg har beviljats medfinansiering av ESF, Europeiska socialfonden, till ett projekt Införande planeringssystem 2022-01-01 - 2023-04-30.

Målsättningen med projektet var att säkerhetsställa att medarbetare inom Vård och Omsorg ska få en förståelse för betydelsen av och kunskap om användningen av digitala verktyg. Målet var också att medarbetarna på ett effektivt sätt ska kunna hantera digitala hjälpmedel och använda den nya tekniken både i sin kompetensutveckling, för att utveckla arbetsplatsen samt kunna stötta och hjälpa brukare i att använda digitala hjälpmedel. För att säkerhetsställa arbetssättet med digitala verktyg inkluderas även de LOV (lagen om valfrihet) företag som utför insatser inom b.la. hemtjänsten i projektet.

Vid projektets avslut så har tre nya digitala system implementerats inom VoO och är i full drift.

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Budget-avvikelse
Kontorsövergripande	7 543	5 528	6 527	-999

Uppföljning av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

ETT VÄXANDE SALA

SALA SKA ERBJUDA ATTRAKTIVA BOENDEN OCH VERKA FÖR FLER ARBETSTILLFÄLLEN, STÄRKT NÄRINGS- OCH BRA UTBILDNING I HELA KOMMUNEN

Kontoret bidrar till utvecklingsmålet genom att: - Erbjuder hög kvalitet i välfärdstjänster		
Aktiviteter	Kommentar	
Mobilt hemsjukvårdsteam i samverkan med Regionen	Arbetet fortlöper enligt plan. Ett nära samarbete med hemsjukvården är skapat med återkommande uppföljningsmöten.	
Bemannings efter behov	Arbetet fortlöper enligt plan. Ett breddinförande av planeringssystem är gjort på hela kontoret vilket gör bemanning efter behov är möjlig.	
Förväntade resultat/effekter	Kommentar	
Att fler medborgare kan få sin vård i hemmet och minskat antal sjukhusinläggningar och återinläggningar	Under 2023 har ca 30 patienter kontinuerligt varit inskrivna i Närvårdsteamet. Vi ser en minskning av sjukhusinläggningar och återinläggningar under året.	
Att brukarna upplever att de får god service och att de känner förtroende för kommunen som leverantör. Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras. Brukarnöjdheten ska under året öka med minst 2 % - enheter per verksamhetsområde.	Hemtjänst oförändrat resultat SÄBO uppnått målet FO delvis uppnått målet	
Indikator/resultatuppföljning	Resultat 2022	Resultat 2023
Brukarnöjdheten ska under året öka med minst 2 % - enheter per verksamhetsområde, årlig brukarenkät	HTJ 93% SÄBO 76% FO Daglig verksamhet 94 % Boendestöd 88 % Freden 80 % Gnistan 100 % Resultatet för FO- Gruppbostad och FO-Servicebostad 2022 gick inte att få fram som en enskild procentsats. Det fanns ingen frågeställning gällande brukarnöjdhet i enkäten.	HTJ 93 % SÄBO 79% FO Daglig verksamhet 94% Boendestöd 81 % Freden 86 % Gnistan 100 % Gruppbostad LSS 94 % Servicebostad LSS 88 %

ETT HÅLLBART SALA

FOKUS PÅ MÄNNISKORS HÄLSA OCH VÄLMÅENDE GENOM LIVET

Kontoret bidrar till utvecklingsmålet genom att: - Bryta utanförskap och minska segregation. - Utföra välfärdstjänster på ett så skonsamt sätt som möjligt för miljön.		
Aktiviteter	Kommentar	
Skapa fler mötesplatser/aktiviteter.	Två olika sammankomster med representation från politik och tjänstemän har genomförts i syfte att utveckla samverkan. Fortsatt dialog behövs. Delaktighet från kontoret vid informationsträffar i civilsamhället fortgår för att sprida kunskap om vår organisation, ex besök vid Svenska kyrkans soppluncher. Område FO har skapat förutsättningar för brukare att ses under en rad kvällar i Stadsparken under sommaren för att grilla ha picknick och umgås med andra inom FO.	
Planering av resor och möten.	Medarbetare cyklar om det går och planering av samåkning görs till besök där det är möjligt. Representant har deltagit i kommunövergripande arbetsgrupp tillsammans med miljöstrateg i syfte att se över kommunens koldioxidbudget.	
Förväntade resultat/effekter	Kommentar	
Ökad möjlighet till social samvaro.	Sommarens väderförutsättningar minskade möjligheten till att genomföra planerade aktiviteter fullt ut.	
- Minskning av koldioxidutsläppen. - Öka medvetenheten om hur varje möte ska genomföras utifrån nytta och miljö.	Minskat bilåkande inom tätorten samt digitala möten där det är lämpligt En större medvetenhet finns hos våra medarbetare och ett övervägande görs innan en resa planeras in.	
Indikator/resultatuppföljning	Resultat 2022	Resultat 2023
Antal mötesplatser och aktiviteter ökar.	FO har genomfört 8 samkvämskvällar i Stadsparken.	FO har genomfört 4 samkvämskvällar i Stadsparken.
- Minskning av koldioxidutsläppen, årlig avstämning av användandet av bilar och eller cyklar.	Målet uppfyllt.	
- Öka medvetenhet om hur varje möte ska genomföras utifrån nytta och miljö, regelbundna avstämningar inom verksamheten.	Målet uppfyllt.	

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

FOKUS PÅ ATT SKAPA INSYN OCH INFLYTANDE FÖR VÅRA MEDBORGARE, FÖRENINGAR OCH NÄRINGS LIV FÖR ATT STÄRKA TRYGGHET OCH DEMOKRATI

Kontoret bidrar till utvecklingsmålet genom att: - Ge möjlighet till inflytande via medborgardialoger och medborgarförslag. - Säkerställa att jämlikhet och likvärdighet råder både vad avser rättssäkerhet och service		
Aktiviteter	Kommentar	
Fokusgrupper	FO har genomfört "Förslagets träd" fokusgrupp från dagligverksamhet två gånger. Två samverkans-träffar inom FO med intresseorganisationer, FUB och Autism Västmanland. Samverkan med Svenska kyrkan, demensföreningen och medborgarskolan. SÄBO har regelbundna anhörigträffar. Boenderåd genomförs i olika omfattning inom verksamhetsområdena.	
Enkäter	Brukarundersökningar är genomförda inom Socialpsykiatri, boende verksamheter LSS daglig verksamhet LSS och inom Äldreomsorgen.	
Direkt medborgardialog	Synpunkter har fångats upp på Frukostklubben	
Handlingsplaner utifrån inkomna synpunkter och klagomål.	Tre redovisningar av inkomna synpunkter har redovisats på nämnd. Alla inkomna synpunkter hanteras på respektive enhet.	
Öka antalet e-tjänster. Nå ut med information om att e-tjänsterna finns.	Representanter från VoO deltar i kommunövergripande arbetsgrupp för framtagande av kommun-gemensam synpunkt och klagomålshantering.	
Förväntade resultat/effekter	Kommentar	
Andelen personer med beviljade insatser som upplever medbestämmande och delaktighet ska öka med minst 2 % - enheter per verksamhetsområde.	SÄBO och HTJ har uppnått målet. FO har delvis uppnått målet.	
Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter.		
Tillgängligheten av tjänster för medborgarna för- enklas.	Samma antal e-tjänster som 2022	
Indikator/resultatuppföljning	Resultat 2022	Resultat 2023
Andelen personer med beviljade insatser som upplever medbestämmande och delaktighet ska öka med minst 2 % -enheter per verksamhetsområde, se årlig brukarenkät.	HTJ 93% SÄBO 76% FO Dagligverksamhet 91 % Boendestöd 82 % Freden 80 % Gnistan 91 % Gruppboende 81 % Servicebostad 87 %	HTJ 95 % SÄBO 79% FO Dagligverksamhet 83 % Boendestöd 89 % Freden 86 % Gnistan 92 % Gruppboende 72 % Servicebostad 88%
Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter, se tertialuppföljning av antal inkomna synpunkter och klagomål.	20	15 (Delår) 29 helår
Tillgängligheten av tjänster för medborgarna för- enklas, se årlig avstämning av antalet e-tjänster samt de digitala tjänsternas användningsgrad.	Åtta e-tjänster	Åtta e- tjänster *

*Statistikfunktion inte påkopplat för användningsgraden av e-tjänster - resultat går inte att få fram

Uppföljning av nämndens mål

Målrapporering för perioden januari – december 2023.

Nämndens mål	Aktiviteter	Kommentar	
95% känner till och är delaktiga i det systematiska arbetsmiljöarbetet.	Verksamheterna ska arbeta enligt rutinerna för Systematiskt arbetsmiljöarbete.		
Minska sjukfrånvaron med 1 % -enhet.	Aktivt arbeta enligt rehab-processen	Covid har fortsatt hög påverkan på sjukfrånvaron.	

Indikator	Resultat 2022	Resultat 2023	Kommentar
95 % känner till och är delaktiga i det systematiska arbetsmiljöarbetet, se Medarbetarenkät och Årlig uppföljning av SAM.	89 %	88 %	Vid ingående analys av statistik som ej varit möjligt tidigare år visar resultatet att målet inte nåtts under mätperioderna.
Minska sjukfrånvaron med 1 % -enhet, se ekonomiskt utfall och sjukstatistik från HR.	Delår 11,2 %* Helår 10,5 %*	Delår 11,2 % Helår 11,3 %	

* Resultatet är helår och avser hela Vård och omsorgskontoret (SAN+ÅON)

Framtiden

- Arbetet med en budget i balans kommer att vara fortsatt prioriterat under 2024.
- Hyresvårdsupphandling för nytt gruppboende LSS beräknas bli klart under våren.
- Enligt de nya reglerna kring dygnsvila från 1 oktober 2023 löper dispensen ut för verksamheter med arbetspass överstigande 20 timmar/dygn ut den 1 februari. Därefter har alla verksamheter inom nämndens ansvarsområde ställt om sina scheman.
- Planering tillsammans med Mälardalens Universitet pågår inför att Bergsmansgatans särskilda boende ska bli ett Akademiskt boende under 2024.
- Projekt Hållbart Arbetsliv – Att långsiktigt stärka ett hållbart arbetsliv genomför de sista utbildningsinsatserna under våren - aktivt medarbetarskap och vårdsvenska.
- Samsjuklighetsutredningen har lämnat sitt slutbetänkande och förslagen föreslås träda i kraft i januari 2026. Förslaget innebär bland annat att all behandling av skadligt bruk och beroende ska vara ett ansvar för Regionens Hälso- och sjukvård. Med anledning av slutbetänkandet kommer en inventering påbörjas utifrån utredningens förslag. Arbetet kommer ske i projektform tillsammans med Regionen och länets kommuner med start 2024.
- Fortsatt utveckling av e-tjänster och digitala arbetssätt.
- Efterfrågan på korttidsplatser har under året varit stort, för att undvika att personer blir kvar inom Regionens vård efter att de blivit medicinskt färdiga har antalet korttidsplatser utökats. Från och med dec 2023 finns det möjlighet till 19 korttidsplatser på Parklängan 1.
- Fortsätta att möjliggöra enhetschefernas uppdrag genom att arbeta för ett ansvar om 25–30 medarbetare.
- Arbetet med Nära vård innebär mer vård i hemmet och fortsatt behov av ökad samverkan mellan kommunen och Regionen.
- Närvårdsteamets arbete fortsätter 2024 tillsammans med Regionen.
- Fortsätta svårigheter med att rekrytera flertalet av yrkeskategorierna inom VoO.
- Fortsatt planering för två nya LSS boende varav det första var planerat inflytt i december 2024, troligen sker den inflytten under 2025.
- Behovet av insatser inom Vård- och omsorgskontorets verksamheter fortsätter öka.
- Fortsatt hög beredskap för att minska smittspridningen av virusinfektioner.
- Fortsatt arbete med att sänka sjuktalet.

- Arbetet med Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet som gäller under åren 2020–2024 har pågår under året. Utifrån analysarbetet kommer en lokal handlingsplan för stärka patientsäkerhetsarbetet upprättas för Sala kommun.
- Arbetet med förstärkt krisberedskap och civilt försvar kommer att fortsätta. Den framtagna övergripande handlingsplanen ska brytas ner i olika aktiviteter som sen kommer att implementeras i verksamheten.

VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Identifierad risk	Beskrivning	Påverkan	Hantering
Demografi-utveckling	Förändrat tryck på den kommunala verksamheten	Väldigt stor	Kontinuerlig
Kompetensbrist	Brist på utbildad personal i hela organisationen	Stor	Kontinuerlig

Verksamhetsfakta

Antal	2021	2022	2023
Kontorets årsarbetare	775	869*	892*
- årsarbetare ÄON			799
- särskilda boendeplatser SoL för äldre (ej korttidsvistelse)	254	254	254
- korttidsboendedygn SoL	3203	3344	6716
- personer med hemtjänstinsatser egen/extern regi	568/188	585/132	607/203
- beslut bostad vuxna LSS	85	84	85
- personer med insatsen personlig assistans	6	6	4
- beslut daglig verksamhet LSS	115	117	128
- beslut SoL boende socialpsykiatri egen/extern		8 / 2	8/2
- beslut boendestöd socialpsykiatri (insatser)	59	57	62
- beslut SoL sysselsättning socialpsykiatri		15	18

* AME ingår från 2023 i kontoret.

* 2022 årsarbetarantal inkl IFO

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023
ÄLDRE- OCH OMSORGSNÄMNDEN**

ANTAGEN ÄON § X | 2024-02-22 | DIARIENUMMER ÄON 20XX/XXX
SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

Vård och Omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Äldre- och omsorgsnämnden

MISSIV

Uppföljning Internkontrollplan 2023

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Uppföljning av Internkontrollen skall ske i samband med bokslutet.
Redovisningen sker enligt den mall som Ekonomikontoret har fastställt.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att godkänna Uppföljning Internkontrollplan 2023 för Äldre- och omsorgsnämnden.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 ÄON Uppföljning Internkontrollplan 2023
- 2 Bedömningsmatris Risk- och väsentlighetsanalys
- 3 ÄON Internkontrollplan 2023

Vård och Omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

Uppföljning av Internkontrollplan för Vård och Omsorgs –kontoret ÄON 2023

ID	Uppföljning	Status uppföljning	Åtgärd	Ansvarig	Slutdatum åtgärd
1.1	Hög kvalitet i välfärdstjänster	Minskat urval vid rekrytering av medarbetar med rätt kompetens	Arbetat med kompetensväxling som används när det är möjligt. Infört arbetsprov och språkapp för timvikarier. Förlängd introduktion vid behov. Utökad marknadsföring.	ÄON	20231231
2.1	Hög kvalitet i välfärdstjänster	Delvist utökad antalet enhetschefer	Fortsatt rekrytering av antalet enhetschefer	ÄON	20231231
3.1	Bra tillgång till fastigheter och lokaler av god kvalitet	Det finns fortfarande brister i lokaler	Inventering av samtliga lokaler Regelbunden samverkan med Fastighetsenheten Enklare anmälan och uppföljning av felanmälningar genom nytt felanmälningsystem.	ÄON	20231231
4.1	Tydlighet mellan ansvar och roller mellan berörda kontor	Ökad tydlighet mellan ansvar och roller	Utökad antal samverkansmöten	ÄON	20231223
5.1	Folkhälsa - rörelse, friskvård, natur och kultur	Fortfarande avsaknad av tillgänglighet av natur och kultur	Påbörjad samverkan med Kultur och fritidskontoret	ÄON	231231
6.1	Friska bostäder, lokaler och Miljö	Regelbundna diskussioner inför val av transportmedel	Deltagit i övergripande arbetsgrupp tillsammans med miljöstrateg, optimerar bilrutter. Några fler elcyklar. Digitala möten när så är möjligt.	ÄON	20231231
7.1	Ge möjlighet till inflytande till medborgardialog och medborgarinflytande	Nationell statistik finns inte att tillgå för enbart VoO kontoret	Inkomna synpunkter och klagomål besvaras alltid till den som lämnat synpunkten. Representant med i	ÄON	20231231

Kommunstyrelsens förvaltning

			arbetsgrupp för skapande av digital e-tjänst		
8.1					
9.1					

Kommunstyrelsens förvaltning

Sannolikhet						
Sannolik	4	4	8	12	16	
Ganska sannolik	3	3	6	9	12	
Mindre sannolik	2	2	4	6	8	
Osannolik	1	1	2	3	4	
		1	2	3	4	
		Försumbar påverkan	Lindrig påverkan	Kännbar påverkan	Allvarlig påverkan	Konsekvens

Klassning av risk	Behov av åtgärd
Hög risk	Arbetet ska inte utföras innan åtgärd vidtas
Medel risk	Åtgärdas så långt rimligt
Låg risk	Ej behov av åtgärd

Sannolikhetstabell

Mått	Klass 1	Klass 2	Klass 3	Klass 4
Sannolikhet	Osannolik	Mindre sannolik	Möjlig	Sannolik
Frekvens	Inträffar vart 30:e år eller mer sällan	Inträffar vart 10:e år	Inträffar 1 gång/år	Inträffar 6 gånger/år eller oftare
Konsekvens	Försumbar	Lindrig	Kännbar	Allvarlig
Påverkansgrad	Konsekvensen är obetydlig	Konsekvensen uppfattas som liten	Konsekvensen uppfattas som besvärande	Konsekvensen är så stor att den oönskade händelsen helt enkelt inte får inträffa

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Äldre- och omsorgsnämnden

MISSIV

Nämndinspel inför budgetarbete åren 2025 – 2028 för Äldre- och omsorgsnämnden

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Nämndinspel inför budgetarbete har i syfte att beskriva verksamheten i den kommande budgetperioden för åren 2025 – 2028 och ramas in av: omvärldsbevakning, nulägesrapport, och framtidsscenario inom nämndens ansvarsområde. Ramverket tillämpas på att identifierade faktorer som befolkning och demografi, kompetensförsörjning, Äldre- och omsorgsnämndens verksamheter, lokalbehov och nyinvesteringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden föreslås besluta,

att informationen läggs till handlingarna.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 ÄON Nämndinspel 2025 - 2028

Vård och omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Vård och omsorg

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Äldre- och omsorgsnämnd - Vård och omsorg

Omvärld

Framtidens utmaningar innebär en omfattande ökning av medborgare som är i behov av stöd från samhället i olika former för att klara sin vardag. Samtidigt visar all statistik på att antalet anställningsbara personer inte kommer kunna tillgodose kommande behov.

Det är fakta som framgår av omvärldsstudier, utvecklingen på arbetsmarknaden och av Sala kommuns egen personalstatistik. För att klara verksamheternas framtida kompetensbehov behöver Sala kommun arbeta systematiskt, samordnat och långsiktigt.

Prognoser för arbetsmarknaden visar att det kommer att råda brist på bland annat chefer, sjuksköterskor, undersköterskor, stödassistenter, arbetsterapeuter och fysioterapeuter.

Kompetensförsörjningen är en samhällspolitisk angelägenhet och kräver samarbete med olika aktörer förutom den egna organisationen.

Lokala förutsättningar

Funktionshinderområdet

Målgruppen som har rätt att söka insatser inom Lagen om särskilt stöd och service (LSS) har under några år ökat. Enligt Socialstyrelsens lägesrapport 2023 ses dock en minskning av vissa LSS insatser. De insatser som fortsatt ökar nationellt och även i Sala kommun är daglig verksamhet och bostad med särskild service. Den vanligaste insatsen för barn i åldrarna 0–12 år är korttidsboende och avlösarservice och i Sala kommun är korttidsboende den insatsen som oftast används för att ge den enskilde miljöbyte och anhöriga avlastning. Ökningen av insatserna boende med särskild service, dagligverksamhet inom LSS kommer att fortsätta några år till enligt det underlag som finns kring målgruppen. Målgruppen för verksamheterna inom den kommunala socialpsykiatrin har ökat och förväntas fortsatt öka inom de närmaste åren. Ökningen kan vara en konsekvens av att den psykiska ohälsan har ökat i hela samhället.

Äldreomsorg

De kommande åren står svensk vård och omsorg inför behov av strukturella förändringar, till följd av den demografiska och den tekniska utvecklingen. Även om de som är äldre idag blir allt friskare och kan klara sig självständigt allt högre upp i åldrarna, så ökar andelen som är äldre än 80 år markant. Med hög ålder ökar risken för multisjuklighet och demenssjukdom, kognitiva sjukdomar, missbruksproblematik, psykisk ohälsa. Det är den gruppen äldre som äldreomsorgen behöver rustas för.

En stor framtida utmaning inom äldreomsorgen är ökade krav från befolkningen på service från samhället.

I dag är de allra flesta som har äldreomsorg nöjda med insatserna. För att bibehålla samt förbättra god kvalitet måste de förebyggande insatserna ske systematiskt. Äldre kvinnor och män som är sjuka behöver mötas av en äldreomsorg som är bättre integrerad med hälso- och sjukvården. Det sker genom utvecklingen av Nära vård.

I dag lever många kvinnor och män i Sverige med en demenssjukdom. Enligt demensförbundet lever ca 150 000 människor i Sverige med en demenssjukdom 2023. Cirka 10 000 är under 65 år. Ungefär 25 000 personer insjuknar varje år.

För Salas del motsvarar det runt 465 personer med demenssjukdom. Antalet personer med

demenssjukdom kommer att öka när det stora antalet personer födda på 1940-talet uppnår en hög ålder.

År 2025 kommer 6125 personer i Sala att vara 65 år och äldre, 31/12-2019 var det 5708 personer.

Den åldersgrupp som vanligtvis finns inom verksamheterna är personer 80 år och äldre, s.k. äldre äldre och gruppen har nu börjat öka. År 2019 var de 1506 personer. År 2025 är antalet äldre än 80 år 1869 och 10 år senare är antalet 2479. Prognosen ger stöd för tolkningen att behovet av vård ökar markant efter 2021.

Område	Nuläge	Framtidsscenario
Befolkning/Demografi	<p>Behovet av komplexa hemtjänstinsatser fortsätter att öka i takt med att medellivslängden ökar, allt fler äldre personer insjuknar i komplexa sjukdomar. Januari 2023 är 1771 personer 80 år eller äldre i Sala kommun.</p> <p>Av dessa har 542 personer någon form av hemtjänst. Det vill säga 31 % av samtliga personer i Sala kommun som är äldre än 80 år.</p> <p>333 personer som är yngre än 80 år, har någon form av hemtjänstinsats. Det innebär att totalt har 875 personer någon form av hemtjänstinsats.</p> <p>Samma uppgifter för 2022 var 1493 personer 80 år eller äldre i Sala kommun. Av dessa hade 428 personer någon form av hemtjänst. Det vill säga 29 % av samtliga personer i Sala kommun som var äldre än 80 år.</p> <p>259 personer som är yngre än 80 år, hade någon form av hemtjänstinsats. Det innebär att totalt 687 personer hade någon form av hemtjänstinsats under 2022.</p> <p>Enligt underlag ifrån Biståndsenheten och särskolan är de ca 100 personer i Sala kommun i åldrarna 6 till 27 år som omfattas av möjligheten att söka insatser enligt LSS. En del av dessa personer har redan någon form av LSS insats. Ingen av de 100 personerna har insatsen bostad med särskild service, det är ca tio personer ur den gruppen som gått ut gymnasiet. De kan förväntas vara i behov av boende med särskilt service enligt LSS redan i dag, men har ännu inte sökt någon boendeform. När de personerna kommer att söka bistånd i form av särskilt boende är svårt förutspå.</p> <p>Ca 20 % ur gruppen av de ovannämnda 100 personerna går i vanlig grundskola och det är svårt att veta vilken boendeform</p>	<p>SKR visar i sin ekonomirapport (okt 2020) att åldersgruppen över 80 år ökar betydligt mer än personer i arbetsför ålder. I och med det blir försörjningskvoten negativ. Allt fler äldre ska försörjas av allt färre i arbetsför ålder.</p> <p>Enligt Socialstyrelsens lägesrapport 2023 fortsätter insatserna boende med särskild service LSS, dagligverksamhet LSS och boendestöden enligt SoL öka.</p>

	<p>som kommer att vara aktuellt för dem i framtiden, boendestöd enligt SoL eller särskilt boende enligt LSS.</p> <p>Av de brukare som i dag har servicebostadsbeslut, enligt LSS, är ca 19 % 60 år och äldre. Fler från det åldersspannet kommer i framtiden vara i behov av gruppboende p.g.a. ökat omvårdnadsbehov.</p> <p>Antal personer som vill flytta till Sala kommun och söker ett sk förhandsbesked om bostad med särskild service enligt LSS är svårt att förutsäga. Ytterligare en svårighet i att förutse behovet av specifik boendeform, är huruvida brukare kommer att söka servicebostad eller gruppboende.</p>	
<p>Kompetensförsörjning</p>	<p>Sveriges växande befolkning och allt fler äldre gör att bristen på utbildade inom vård och omsorg kan komma att bli stor. Det gäller särskilt de som har gymnasiekompetens inom området. Enligt SCB:s prognos kommer det att saknas 160 000 utbildade medarbetare år 2035. Inom omsorgen har kravet på kunskaper ökat eftersom de enskilda blir äldre och sjukare. Personalen utför mer omvårdnadsarbete och mer kvalificerade arbetsuppgifter.¹ Arbete inom vård- och omsorg om äldre kräver kvalificerad yrkeskompetens².</p> <p>Behovet av personal inom främst äldreomsorgen beräknas öka kraftigt då 40-talisterna kommer upp i den mer vårdbehövande åldersgruppen 80 år och äldre. Samtidigt som behovet av utbildade inom det här området ökar, väntas tillgången på arbetskraft minska. Det beror främst på att intresset för vård- och omsorgsutbildningen inom gymnasieskolan inte är tillräckligt stort.</p> <p>Verksamheterna inom FO kommer att behöva nyrekrytera i framtiden. De framtida utmaningarna med personalbrist delar verksamheterna med äldreomsorgen. För området är även andra formella kompetenser än undersköterskor aktuella såsom stödpedagoger.</p>	<p>Enhetschefer inom Äldre- och omsorgsnämnden har många medarbetare och en komplex verksamhet. Varje enhetschef ansvarar för 25–55 medarbetare vilket är dubbelt så många som i de flesta andra branscher. Enligt forskning bör man p.g.a. komplexiteten ha färre medarbetare än andra mindre komplexa verksamheter. Det finns också samband mellan personalens sjukfrånvaro och antalet underställda per chef. Stress och hög arbetsbelastning är betydligt vanligare i den kvinnodominerade omsorgen jämfört med mansdominerade förvaltningar i kommunerna.</p> <p>För att förbättra arbetsmiljön, minska sjukfrånvaron och göra kommunen till en mer attraktiv arbetsgivare behöver enhetschefer inom omsorgen ha mindre verksamheter och mer stöd i sitt arbete i form av starka stödfunktioner som HR, ekonomi, IT mm.</p>

¹ Vård och omsorg om äldre. Lägesrapport Socialstyrelsen 2018

² Regeringens skrivelse 2017/18:280 Framtidens äldreomsorg – en nationell kvalitetsplan

<p>Verksamhet</p>	<p>Hemtjänsten i Sala kommun har en hög nöjdhet och placerade sig på plats 10 av 290 kommuner när hemtjänstindex genomfördes 2023. En total Nöjdheten på 93 %</p> <p>Tillgången på välutbildad vård och omsorgspersonal förväntas inte motsvara behoven i verksamheten därför är det önskvärt att serviceinsatser utförs av annan yrkeskategori. Undantag då serviceinsatser utförs av undersköterskor kan vara när det finns stora omvårdnadsbehov hos mottagaren. Det kan till exempel handla om demensproblematik.</p> <p>En orsak till att antalet mottagare av hemtjänstinsatser förväntas öka är de utmaningar som vi står inför kring omställningen till Nära vård. Antalet komplexa ärenden under en arbetsdag inom hemtjänsten har ökat påtagligt under de senaste åren.</p> <p>Särskilt boende är den mest kostsamma insatsen för våra äldre. Enbart personer med stora omvårdnadsbehov beviljas den insatsen.</p> <p>Under åren 2022–2023 har behovet av platser på särskilt boende återigen ökat efter minskningen från 2021. Kön till boendeplatser var i snitt 25 personer och alla lägenheter är uthyrda.</p> <p>Det är framför allt personer med demenssjukdom som har störst behov av särskilt boende. Den gruppen ökar starkt i landet och fram till 2050 förväntas antalet personer med demenssjukdomar nästan fördubblas.</p>	<p>Den kommunala hälso- och sjukvården påverkas av ett extra stort förändringstryck. Utvecklingen mot en God och Nära Vård ställer större krav både på kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst.</p> <p>Behoven av kommunal hälso- och sjukvård har förändrats. Kortare vårdtider och snabbare utskrivning av medicinskt utskrivningsklara patienter från sjukhusen leder till att åtgärder för rehabilitering och habilitering i större utsträckning behöver utföras i den kommunala hälso- och sjukvården. Den tekniska utvecklingen gör att även patienter med svårare hälsoproblem kan vårdas i hemmet i stället för på sjukhus.</p> <p>SKR och staten har träffat en överenskommelse om att vidareutveckla den nära vården. Målet för omställningen till en god och nära vård är att skapa en god, nära och samordnad vård och omsorg som främjar jämlik hälsa.</p> <p>Regeringen kommer presentera en ny Socialtjänstlag 2025 som tydliggör behovet av socialtjänstens förebyggande arbete.</p>
<p>Lokalbehov</p>	<p>En del av lokalerna i befintliga boenden är också mindre lämpliga att bedriva särskilda boenden i samt svårt att kunna bedriva kostnadseffektivt. Det finns ett stort behov av en genomsyn av befintliga boenden under de närmaste åren.</p> <p>För att säkerställa tillräckligt antal platser bör planering för ytterligare ett äldreboende snarast påbörjas. En ökning med 36 platser planeras 2025.</p>	<p>En slutsats i kommunens framtagna Lokalresursplan för åren 2019–2026 har behov av platser inom äldreomsorg beräknats utifrån kommunens antal äldre. Utifrån åldersstrukturen bedöms att 72 nya platser inom äldreomsorgsboende kommer behövas fram till 2026. Flertalet boenden har stora renoveringsbehov och behöver moderniseras.</p>

	<p>Funktionsnedsättningsområdet stödjer ca 280 brukare utifrån biståndsbedömda beslut. Majoriteten av stödet ges i form av bostad med särskild service LSS, dagligverksamhet LSS samt boendestöd enligt Sol. Behoven hos brukarna har ökat i komplexitet de senaste åren vilket medför ett ständigt behov av rätt antal medarbetare med rätt kompetens på rätt plats.</p> <p>Nämnden har i dag brist på gruppboendestäder enligt LSS och det är ständigt ett antal brukare i kö till de 38 gruppboendestäderna.</p> <p>De servicebaser som i dag är 6 till antalet och täcker behovet i dag men kommer i framtiden att behöva ökas med ytterligare en.</p> <p>Alla platser på dagligverksamhet används i dag och en ny verksamhet har täckt upp den ökning som varit det sista året. Med den förväntade ökningen kommer det vara behov av att ytterligare anordna nya platser för brukare inom dagligverksamhet.</p>	<p>Faktiska behovet till 2026 ligger mellan 36 platser som lägst och 86 platser som högst.</p> <p>Att skapa attraktiva kostnadseffektiva lösningar, som kan komma att skapa flyttkedjor inom kommunen för att på så sätt ha möjlighet att öka invånarantalet för kommunen. Dessutom skulle bostäder frigöras för andra målgrupper som till exempel ungdomar och barnfamiljer.</p> <p>Äldre i framtiden kommer också att ställa andra krav på sina boenden än dagens äldre. Att ha tillgång till olika omsorgsalternativ kommer att vara en viktig fråga. Nämnden ser att framtiden ställer stora krav på boenden oavsett vilken typ av boende som behövs. En långsiktig planering för att se över framtidens boenden är därför oerhört viktig.</p> <p>Enligt uppgifter från Särskolan och biståndsenheten kommer behovet att öka av bostad med särskild service och dagligverksamhet.</p> <p>Från 1 januari 2023 så har bedömningskriterierna för rätt att få personlig assistans förändrats. Det innebär att fler personer kommer att vara berättigad till personlig assistans. Fler assistansgrupper för nämnden att verkställa.</p> <p>De gruppboendestäder som beräknas stå färdiga tidigast år 2025 och 2026 om 6 lägenheter vardera, genererar 12 gruppboendestadsplatser. Dock blir det endast 2 helt nya gruppboendestadsplatser då de som bor i de två gruppboendestäderna som nämnden flyttar ur kommer att flytta in i 10 av de 12 nya gruppboendestadsplatserna. Det innebär att nämnden är i behov av ytterligare en ny gruppboendestad för att möta behovet av gruppboendestadsplatser när nämnden närmar sig åren i slutet av 2020-talet. För att klara av att verkställa boendepplatser innan de planerade gruppboendestäderna finns att tillgå i Sala</p>
--	--	--

BUDGET 2025–2028

		<p>kommun kan det bli nödvändigt för nämnden att köpa boendeplatser med särskilt service i andra kommuner.</p> <p>Daglig verksamhetslokal inom LSS kommer att vara efterfrågad inom perioden.</p>
Nyinvesteringar		Lss boenden, Nyckelfria lås inom funktionsnedsättningsområdet.

Ingrid Strandman
Socialchef
Vård och omsorg

Äldre- och omsorgsnämnd

MISSIV

Äldreomsorgens kostnader i Sala kommun, delrapport

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Kommunstyrelsens ledningsutskott beslutade 29 mars 2023 att uppdra till ekonomichefen att utreda äldreomsorgens kostnader i Sala kommun. Den 15 november 2023 återrapporterades utredningen till Kommunstyrelsen som överlämnade utredningen till Äldre- och omsorgsnämnden för hantering. Äldre- och omsorgsnämnden beslutade utifrån utredningen på nämnden 14 december 2023 att uppdra till Socialchef att genomföra en fördjupad analys av kostnader, lämna förslag på strukturförändringar, se över externa kostnader, lämna förslag på åtgärder relaterade till andra kontors verksamheter samt presentera en konsekvensanalys varför äldreomsorgen kostar 56 miljoner mer än jämförbara kommuner. En delrapport ska lämnas på nämndens sammanträde i februari 2024 och en slutrapport på Äldre- och omsorgsnämndens sammanträde i mars 2024.

Socialchef har tillsatt en arbetsgrupp bestående av verksamhetschef Särskilt boende för äldre och Hälso- och sjukvård, verksamhetschef Hemtjänsten, Äldre- och omsorgsnämndens controller, enhetschef Administrativt stöd samt utvecklare på Administrativt stöd. Arbetsgruppen har haft regelbundna möten och arbetat gemensamt på att ta fram information och genomfört en analys.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden föreslås besluta,

att godkänna delrapporten och lägga den till handlingarna

Bilagor:

- 1 Tjänsteskrivelse - Äldreomsorgens kostnader i Sala kommun, delrapport

TJÄNSTESKRIVELSE

Äldreomsorgens kostnader i Sala kommun, delrapport

BAKGRUND

Kommunstyrelsens ledningsutskott beslutade 29 mars 2023 att uppdra till ekonomichefen att utreda äldreomsorgens kostnader i Sala kommun. Den 15 november 2023 återrapporterades utredningen till Kommunstyrelsen som överlämnade utredningen till Äldre- och omsorgsnämnden för hantering. Äldre- och omsorgsnämnden beslutade den 14 december 2023 utifrån utredningen att uppdra till Socialchef att:

- utifrån utredningen Äldreomsorgens kostnader bilaga KS.166 genomföra en fördjupad analys av kostnader för Äldre- och omsorgsnämndens verksamheter
- lämna förslag på strukturförändringar inom egen verksamhet för att uppnå nettokostnadsminskning
- lämna förslag på åtgärder relaterade till andra kontors verksamheter inom Sala kommun som kan sänka Äldre- och omsorgsnämndens nettokostnader
- se över externa kostnader för att uppnå nettokostnadsminskning
- lämna delrapport till nämndens sammanträde i februari
- lämna slutrapport till Äldre- och omsorgsnämndens sammanträde i mars
- presentera en konsekvensanalys varför äldreomsorgen i Sala kostar 56 miljoner mer jämförbara kommuner enligt befintlig statistik

Socialchef har tillsatt en arbetsgrupp bestående av verksamhetschef Särskilt boende för äldre, verksamhetschef Hemtjänsten, Äldre- och omsorgsnämndens controller, enhetschef Administrativt stöd samt utvecklare på Administrativt stöd. Arbetsgruppen har haft regelbundna möten och gemensamt tagit fram information och genomfört en analys.

FÖRDJUPAD ANALYS AV KOSTNADER

I utredningen, Äldreomsorgens kostnader i Sala kommun bilaga KS.166, som är genomförd av ekonomichef i Sala kommun framkommer att Sala har en stor andel av befolkningen som är äldre vilket kompenseras i det kommunala kostnadsutjämnningssystemet. Den framräknade referenskostnaden ska täcka en verksamhet bedriven med genomsnittlig ambitions- och effektivitetsnivå. Nettokostnadsavvikelsen för äldreomsorgen år 2022 uppgår till 56 mnkr.

Hemtjänst, korttidsboende samt särskilt boendes nettokostnad är samtliga höga i jämförelse med riket samt med likande kommuner. Vidare belyser utredningen några punkter med kostnader inom äldreomsorgen som arbetsgruppen gjort en vidare analys av.

Låga taxor inom hemtjänst samt för matabonnemang inom särskilt boende för äldre

Utredningen Äldreomsorgens kostnader i Sala kommun bilaga KS.166 lyfter att det är låga taxor i hemtjänsten som inneburit att det inte är kostnadstäckning för matabonnemang på särskilt boende och trygghetslarm då kommunen subventionerar det med cirka 6,1 mnkr. Taxan för omsorg har varit låg, 231 kronor per månad och därför har en översyn av taxor genomförts under år 2023. Den 25 september 2023 fastslog Kommunfullmäktige de nya taxorna avseende matabonnemang, trygghetslarm, hemsjukvård och omvårdnad som beräknades ge cirka 6 mnkr i ökade intäkter på helårsbasis.

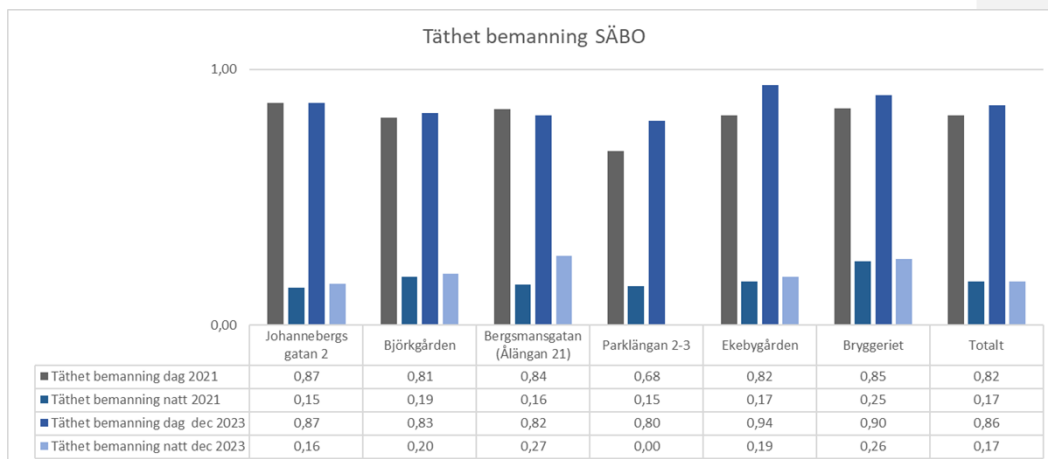
Efter ytterligare analys av beräknad intäkt för höjning av taxor så beräknas intäkten om till 5 mnkr på helår utifrån att fler brukare uppnår maxtaxan och i och med det betalar en lägre summa.

Hög personaltäthet

En god personaltäthet i särskilt boende innebär höga kostnader. I utredningen Äldreomsorgens kostnader i Sala kommun har en översiktlig beräkning som gjorts visat att kostnaden är cirka 10 mnkr kronor högre per år än rikets snitt när man jämför bemanningsgraden. Behovet till personal är kopplat till lokalers utformning och boendes behov vilket gör att det kan variera mellan enheter. Behovet är också kopplat till boende med stora omvårdnadsbehov, omfattande sjukvårdsinsatser samt ökat antal personer med demenssjukdom och kognitiv svikt med komplexa sjukdomsbilder.

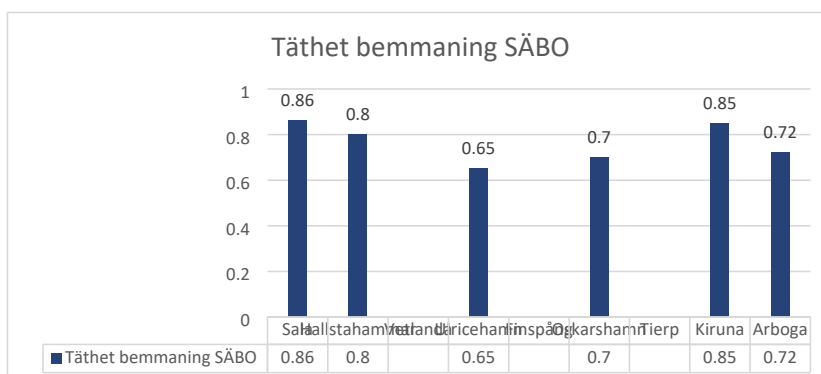
Verksamhetschef för Särskilt boende för äldre och Hälso- och sjukvården har tagit fram en jämförelse av bemanning år 2021 jämfört med december 2023, se tabellen nedan. Parklängan 2-3 har i december 2023 0,00 i personaltäthet under natt med anledning av att natten ligger organiserat under Korttidsenheten med en fördelning av kostnader. Bemanningstätheten natt är densamma totalt sett, skillnaden är att 2021 hade Parklängan 2-3 en bemanning nattetid inom SÄBO medan den i december 2023 är 0, utifrån det har även bemanningstätheten natt ökat. En anledning till att bemanningstätheten är högre under natt kan vara det sänkta arbetstidsmättet som implementerades från 1 april 2022. Medarbetare som arbetar ständigt natt fick då en sänkning av arbetstidsmättet från 36 timmar och 20 minuter per vecka till 34 timmar och 20 minuter per vecka. Fler av medarbetarna som jobbar natt valde då att arbeta samma timmar som tidigare och ökade således sin sysselsättningsgrad. Beräkning av ökad kostnad som togs fram inför förändringen var för Vård- och omsorgskontoret som helhet cirka 1 900 000 kronor per helår och för år 2022 cirka 1 425 000 kronor.

KONTOR

Bemanning SÄBO 2021 jämfört med december 2023

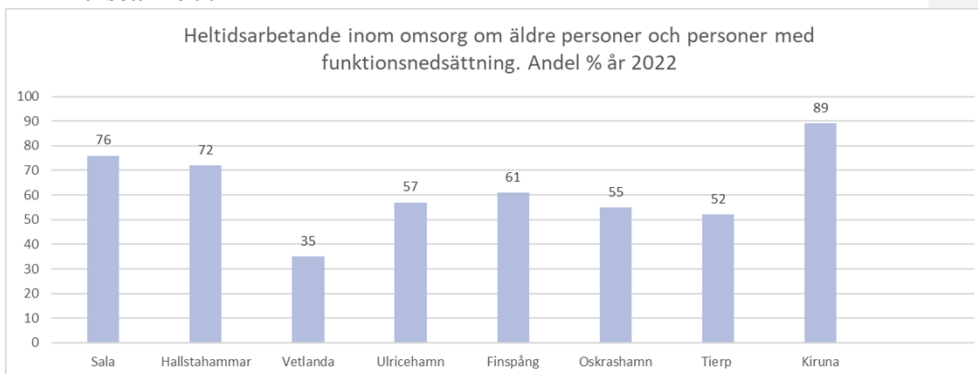
I utredningen Äldreomsorgens kostnader i Sala kommun jämförs bemanningsgraden, det vill säga antal medarbetare per plats i boende för särskild service för äldre. Arbetsgruppen har för att få ytterligare underlag ställt frågan gällande bemanningstätheten till jämförbara kommuner. Kommuner kan ha olika metod hur man beräknar täthet av bemanning vilket innebär att det kan rymmas viss differens mot verkligheten i statistiken. I de fall en kommun gett ett mått som anger två variabler har den högsta siffran redovisats. Av de kommuner som svarat ligger Sala högst i bemanningstäthet tätt följd av Kiruna samt Hallstahammar. Tätheten i bemanning har samband med andelen heltidsarbetande medarbetare. Det innebär att Sala har högre kostnad för bemanning jämfört med likande kommuner.

Täthet bemanning SÄBO, jämförelse med likande kommuner

Hög andel heltidsanställda och heltidsarbetande

Sala kommun har hög andel heltidsanställda, 99 %, samt relativt hög andel heltidsarbetande medarbetare sedan införandet av Rätten till heltid. I en jämförelse med likande kommuner kring andelen heltidsarbetande inom omsorg om äldre personer och personer med funktionsnedsättning är Sala kommun den kommun med högst andel heltidsarbetande, 76%, förutom Kiruna kommun som har 89 % heltidsarbetande. Vetlanda kommun ligger lägst med 35% av de anställda som arbetar heltid.

Heltidsarbetande inom äldreomsorg, jämförelse likande kommuner år 2022

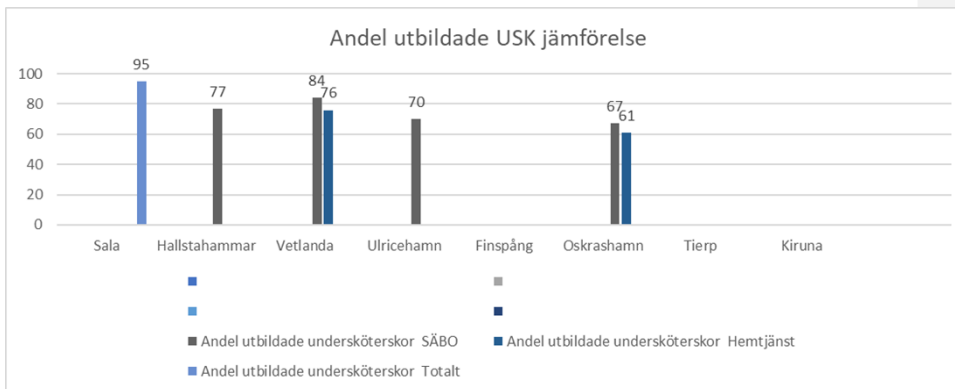
Kommunstyrelsen i Sala kommun fattade 31 mars 2016 ett beslut om att Rätten till heltid skulle införas i Sala kommun. Rätten till heltid pågick i projektform från 2019 till den 31 maj 2021. Utifrån den ökade bemanning som projektet innebar togs förslag på nya sätt att bemanna fram. Syftet med den utökade bemanningen var att den skulle planeras ut inom verksamhetsområdet i samverkan av samordnarna som också bemanningsplanerar för att på så vis minska användandet av timanställda. I utredningen *Äldreomsorgens kostnader i Sala kommun* framkommer att man trots den ökade bemanningen i och med Rätten till heltid inte ser en minskning av vikariekostnader, dock finns svårighet till jämförelse med anledning av Covid-19 pandemin.

Det faktum att det under åren 2020–2022 pågick en pandemi innebar en högre andel av användande av vikarier för att ersätta personal som var hemma med symtom samt för att bemanna de kohorter som uppstod i verksamheterna. Ytterligare en faktor som under den här tiden innebar svårigheter att bemanningsplanerna utöver enheterna var att det var olämpligt att arbeta på annan plats än sin avdelning för att begränsa smittspridningen.

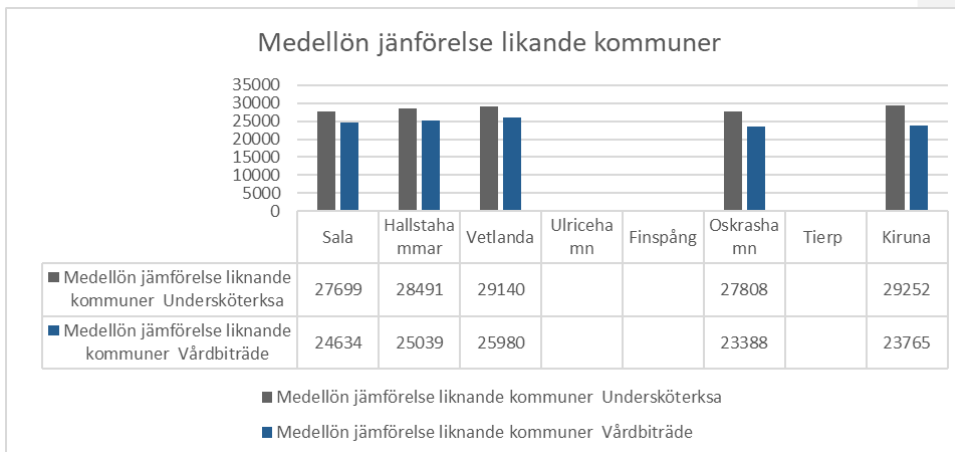
KONTOR

Andel utbildade undersköterskor jämfört med likande kommuner

Arbetsgruppen har tittat på kostnaderna för utbildade undersköterskor kontra vårdbiträden. Sala kommun har i jämförelse med likande kommuner, som svarat, högst andel utbildade undersköterskor med 95 %. Se tabell nedan. Arbetsgruppen har också tagit fram en jämförelse för medellöner för liknande kommuner för att få en bild av hur Sala ligger i förhållande till andra kommuner. I förhållande till de kommuner som svarat ligger Sala lägst gällande medellön för undersköterska, även om skillnaden är relativt låg mellan kommunerna. Avseende lön för vårdbiträden ligger Sala kommun bland de mittersta av de kommuner som jämförs.

Andel utbildade undersköterskor, jämförelse likande kommuner år 2023

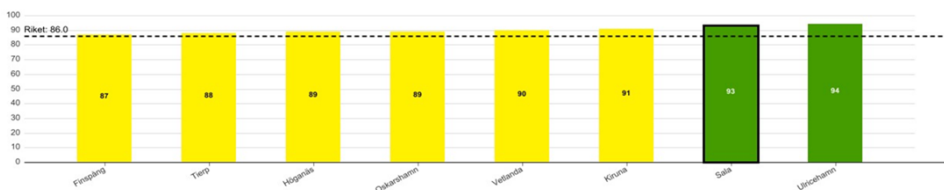

Medellön jämförelse likande kommuner

KONTOR

Sala kommuns äldreomsorg får i brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg goda resultat, resultatet är bland de högsta 25 % i riket. I förhållande till jämförbara kommuner är det endast Ulricehamns kommun som får ett bättre resultat. Även särskilt boende äldreomsorg får goda resultat i brukarbedömning, bland de 50 % i mitten av riket. I jämförelse med liknande kommuner ligger resultatet fortsatt i mitten. Se tabellerna nedan.

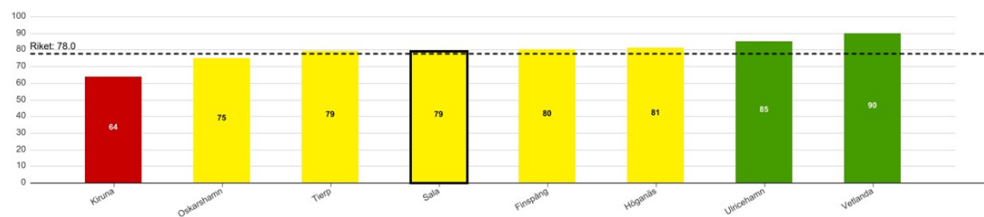
Jämförelse: Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) - Sala (År: 2023)

Jämförelse: Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%), Kolada

Sammantaget innebär den höga kvalitén, en god bemanningstäthet samt hög andel

Jämförelse: Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) - Sala (År: 2023)

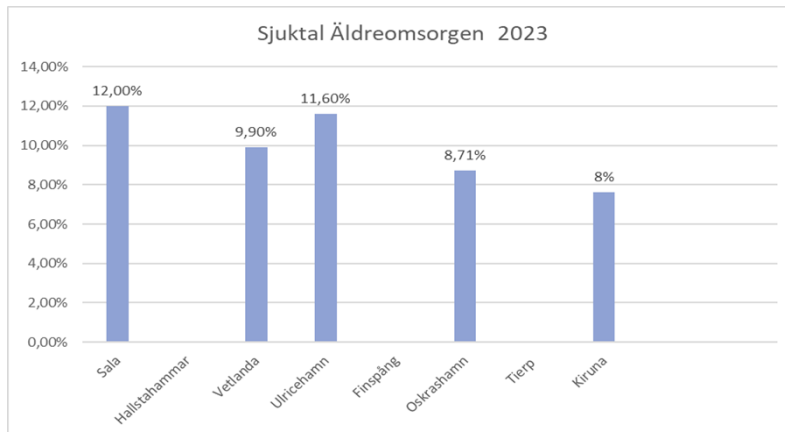
Jämförelse: Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%), Kolada

utbildade undersköterskor en högre kostnad i löner jämfört med de kommuner som har lägre bemanningstäthet, lägre del undersköterskor och fler vårdbiträden anställda.

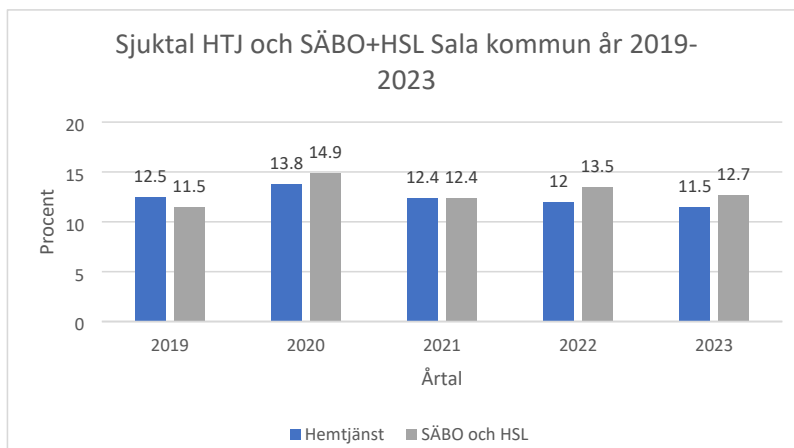
Hög sjukfrånvaro

Utredningen Äldreomsorgens kostnader i Sala kommun tar upp att sjukfrånvaron inom äldreomsorgen är hög jämfört med kommunens övriga verksamheter. Det innebär att vikariekostnaderna är höga då den frånvarande medarbetaren i 9 av 10 fall ersätts för att klara verksamheten.

Arbetsgruppen har skickat ut frågan gällande sjuktal till jämförbara kommuner. Av de kommuner som svarat så ligger Salas sjuktal högst tätt följt av Ulricehamns kommun.

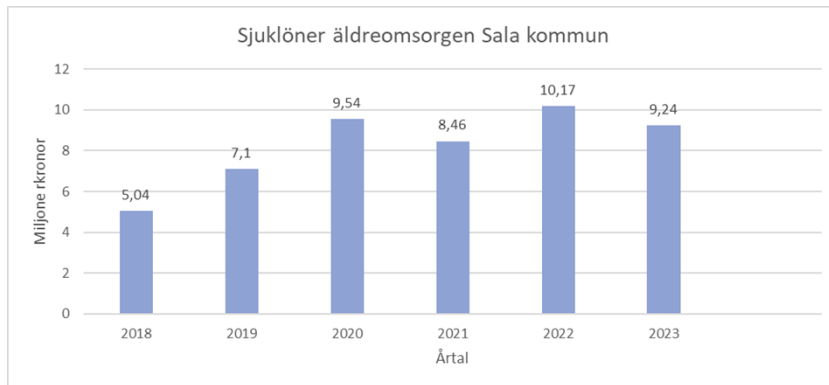

Sjuktal för hela Äldreomsorgen 2023 jämförelse likande kommuner

Sjuktal Hemtjänsten och Särskilt boende för äldre + Hälso- och sjukvården Sala kommun år 2019-2023

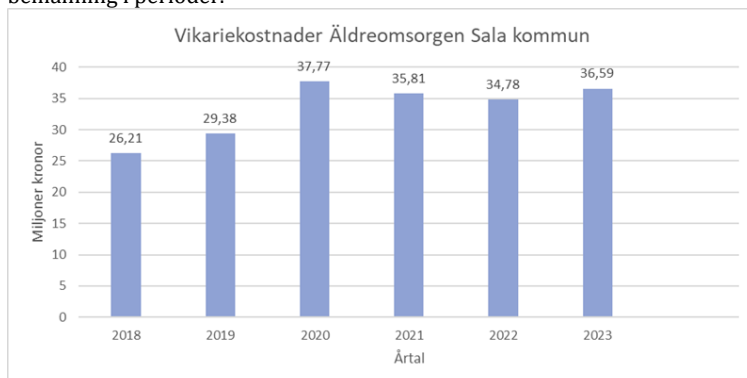
För att se vad sjukskrivningarna kostar i sjuklöner har kostnaderna tagits fram ur ekonomisystemet. År 2022 var kostnaden den högsta på de sex år som uppgifter inhämtats. Från år 2018 till år 2019 var ökningen av sjuklöner cirka 2 miljoner kronor för att sedan öka ytterligare cirka 2,5 miljoner till år 2020. Den 11 mars 2020 klassade WHO Covid-19 som börjats spridas i världen i slutet av år 2019 som en pandemi. Ökningen av kostnader år 2020 samt att kostnaderna har varit höga kan med hög sannolikhet att förklaras utifrån pandemin. Medarbetare fick inte vara på arbetsplatsen vid symptom så som huvudvärk, snuva, magont och så vidare. Covid-19 slutade klassas som en samhällsfarlig sjukdom 1 april 2022, dock finns fortfarande striktare förhållningssätt inom vård- och omsorgsyrkena kvar om än i lägre utsträckning.

Sjuklönekostnader äldreomsorgen Sala kommun 2018–2023

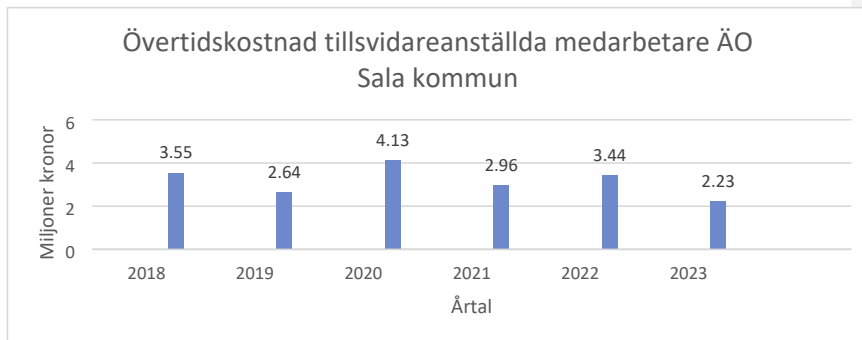
Höga vikariekostnader

Arbetsgruppen har genomlyst vikariekostnader för åren 2018 till 2023. Kostnaderna följer sjuklönerna fram till och med år 2022, år 2023 ökar kostnaderna för vikarier jämfört med år 2022 trots att sjuklönekostnaderna är längre år 2023 än år 2022. En av anledningarna kan vara de infektioner som fick spridning när pandemin och förhållningssättet att hålla avstånd försvann. När samhället öppnades fick magsjukeinfektioner och influensainfektioner som varit lägre under pandemiåren fäste igen. Inom äldreomsorgen arbetar man då för att förhindra smittspridning via kohorter. Vikariekostnaderna har också ökat med anledning av det varit en ökad vårdtyngd på mottagare av hemtjänst och boende på SÄBO. År 2021 var väntetiden för en plats inom SÄBO 18 dagar och år 2022 var väntetiden 22 dagar. År 2023 ökade väntetiden för en plats på SÄBO till 69 dagar. I och med att en kö till SÄBO uppkommit har medborgare i behov av plats vårdats i hemmet. I vissa fall har det inneburit utökad tid och bemanning för att de ska få den hjälp de har behov av i hemmet. Fler av de boende som flyttat in på SÄBO har också varit svårt sjuka och utgjort en ökad vårdtyngd som inneburit ett behov av en utökad bemanning i perioder.

Vikariekostnader äldreomsorgen Sala kommun år 2018–2023

En ytterligare förklaring till höjda vikariekostnader år 2023 kan vara att övertid för tillsvidareanställda medarbetare minskat under samma år. Jämför man med året innan, år 2022, så har övertidskostnaderna för år 2023 sjunkit med drygt 1 miljon. Se tabellen nedan.

Kostnader övertid tillsvidareanställda medarbetare äldreomsorgen Sala kommun år 2018–2023

Sammantaget .....Inväntar siffror från Fredrik för att redovisa vikariekostnaderna mer nedbrutet...

Kommentar [MZ1]: @Fredrik Miklaheim

Verksamheter som inte är lagstyrda

Mötesplatsens öppna del där enskilda välkomnas utan myndighetsbeslut om dagverksamhet är inte en verksamhet som kommunerna genom lag är skyldig att ha. För att bedöma om det skulle innebära besparing att ta bort Mötesplatsen har beräkning av kostnader som skulle minska samt konsekvenser det skulle innebära för de enskilda utan beslut genomförts.

- Mötesplatsen Jakobsberg: Myndighetsbeslut och utan beslut
- Solvändan Johannesbergsgatan: Myndighetsbeslut för enskilda med demenssjukdom
- Björkgården: Integrerat i verksamheten, enskilda både med och utan beslut

SoL 7 § Socialnämnden skall verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Socialnämnden skall medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd.

Konsekvens

- Ökad personalkostnad för hemtjänsten då de enskilda i stället kan få beslut om hemtjänst för skälig levnadsnivå
- Ökad isolering för de enskilda som berör, vilket kan leda till ökad psykisk ohälsa

KONTOR

- Den del som utförs utan myndighetsbeslut på Mötesplatsen ger inte minskade kostnader då antalet medarbetare och hyra för lokalen skulle vara den samma
- Besparingseffekt 0 kr

Fordon

Arbetsgruppen har belyst frågan med fordon inom hemtjänsten. I januari 2024 har en genomlysning gjorts av de bilrutter som finns inom hemtjänstens område. En diskussion med Tekniska kontoret har funnits kring att det endast behöver vara fyrhjulsdrift och extralysen på de bilar som körs på landet och på natten. Vi har säkerställt att större fordon med högre driftskostnad endast används på de rutter där behovet finns såsom på landsorten samt under nätter.

ÄRENDEN SOM ÅTERKOMMER PÅ ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN FÖR STÄLLNINGSTAGANDE**Riktlinje Biståndsbedömning av insatser enligt SoL**

Efter att vi inhämtat kunskap kring hur andra kommuner beviljar vissa insatser ges förslag på förändringar i Bistånds enhetens riktlinje för insatser enligt Socialtjänstlagen, SoL. Förslagen gäller till exempel minskad tid för aktivitet och uppdelning av natthjälp, enligt förslaget kommer all tillsyn nattetid ske via trygghetkamera. Endast natthjälp kommer utföras som fysiska besök.

Se separat ärende på nämndens sammanträde i februari med underlag på förslag till förändringar i riktlinjen och på hur förändringarna påverkar bemanningen inom hemtjänsten.

Pilot med läkemedelsrobotar

Ärendet behandlas på Äldreomsorgsnämndens sammanträde i februari.

ANALYS AV KOSTNADER

Arbetsgruppen har gjort en första analys av resultaten ovan, de ökade kostnaderna beror bland annat på:

- Sala kommuns äldreomsorg håller en hög kvalitet, i mätningar som genomförs får äldreomsorgen goda resultat. Anledningar till de goda resultaten är bland annat en relativt god grundbemanning och hög andel utbildade undersköterskor inom verksamheterna. Att ha hög andel utbildade undersköterskor och en god grundbemanning innebär också ökade kostnader.
- Att samtliga medarbetare som önskar har rätt att arbeta heltid innebär också ökade kostnader om man inte lyckas planera ut tiden där det saknas bemanning utan får en ökad bemanning när den egentligen inte behövs.
- Äldreomsorgen har höga sjuktal vilket innebär att vikariekostnader inom verksamheterna blir höga.

KONTOR

- Det har varit låga taxor inom äldreomsorgen som sedan 1 oktober 2023 höjts. Höjningen beräknar generera 5 mnkr i intäkter.
- Sänkt veckoarbetstidsmätt 2022 för medarbetare som arbetar ständigt natt beräknas kosta cirka 1,5 mnkr 2022 och sedan cirka 2 mnkr per år.

FORTSATT ARBETE I ARBETSGUPPEN

Utifrån de resultat som analyserna ger kommer arbetsgruppen ta fram förslag på strukturförändringar som skulle kunna genomföras och i och med det sänka kostnaderna för äldreomsorgen. Förslagen spar mer eller mindre, är mer eller mindre ingripande och innebär olika konsekvenser som bör följas upp i risk- och konsekvensanalyser om det beslutas att gå vidare med dem.

Bland annat tittar arbetsgruppen på följande:

Grundbemanning

Sala kommuns äldreomsorg har en god grundbemanning. Behovet av personal är kopplat till lokalers utformning samt boendes omvårdnadsbehov, omfattande sjukvårdsinsatser samt ökat antal personer med demenssjukdom och kognitiv svikt med komplexa sjukdomsbilder. Utifrån ovanstående faktorer behöver frågan utredas vidare för att se om det finns någon möjlighet till en något lägre grundbemanning.

Ökat arbete med sjukfrånvaron

De höga sjuktagen inom äldreomsorgen innebär höga vikariekostnader. Om äldreomsorgens verksamheter skulle sänka sjukfrånvaron med 1 % skulle det innebära cirka 2,5 mnkr mindre i vikariekostnader per år.

För att sänka sjuktagen behövs ett strategiskt arbete göras i verksamheterna. Utöver arbetet med sjuktagen behöver verksamheterna med stöd av HR och företagshälsovården arbeta proaktivt. Det utökade samarbetet som nyligen startats mellan enhetschefer och HR i form av möten, samverkan i verksamheterna så som på arbetsplatsträffar samt i enskilda ärendet är en viktig del i arbetet. Företagshälsovården behöver användas mer frekvent.

Omorganisation av Samordningsenheten

Under slutet av år 2021 samt början av år 2022 omorganiserades vikariehanteringen på Vård- och omsorgskontoret. Bemanningenheten som tidigare bland annat arbetat med att rekrytera timanställda samt bokad timanställda på vakanser i verksamheterna decentraliserades och arbetat med rekrytering och bokning av vikarier flyttades ut på enheterna. Bemanningenheten ersattes av Samordningsenheten som idag består av två medarbetare samt en enhetschef. Enhetschefen är även ansvarig för två personalpooler inom Vård- och omsorgskontoret. Samordningsenheten är idag lokaliserad på Kaplanen och har en lokalhyra om 210 000 per år.

KONTOR

Ett förslag är att organisera de två medarbetarna under Administrativa enheten på Bergmästaren, en arbetsgrupp som precis som Samordningsenheten arbetar med stödfunktioner till hela Vård- och omsorgskontoret.

Personalpoolerna skulle kunna flyttas ut i respektive verksamhetsområde, Funktionsnedsättningsområdet samt särskilt boende. Enhetschefen för Samordningsenheten har bred erfarenhet från vård- och omsorgsverksamheter och skulle kunna användas där chefer saknas, till exempel längre vikariat eller tillsätta framtida vakans.

Totalt skulle cirka en miljon kunna sparas i rekrytering av ny chef samt lokalhyra under 2024.

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☒
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☒
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☒
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☒
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☐	NEJ ☒

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

**Horisontella principerna
(tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)**

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?

JA NEJ

Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?

JA NEJ

Kan beslutet utestänga någon från samhället?

JA NEJ

Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?

JA NEJ Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Äldre- och omsorgsnämnden

MISSIV

Revidering av Riktlinje – Bedömning av insatser enligt SoL för äldre och funktionshindrade.

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Syftet med riktlinjen är att säkerställa att biståndsbeslut fattas enligt samma bedömningsgrunder. Dokumentet ska även ge information till sökande, anhöriga och allmänheten om vilken hjälp och stöd de kan förvänta sig från socialtjänsten.

Det finns behov av revideringar i riktlinjen utifrån att bevilja rätt insatser utifrån individuella behov samt säkerställa ett kostnadseffektivt arbetssätt.

Aktuella revideringar gäller stycke 3.7 Mellanboende.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden föreslås besluta,

att fastställa Riktlinje för Bedömning av insatser enligt SoL för äldre och funktionshindrade i sin helhet.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Riktlinje - Bedömning av insatser enligt SoL för äldre och funktionshindrade.

Vård och omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Vård och omsorg

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Riktlinje för Bedömning av insatser enligt Socialtjänstlagen (2001:453) för äldre och funktionshindrade

Social- och arbetsmarknadsnämnden
Äldre- och omsorgsnämnden

Metadata om dokumentet

Dokumentnamn Bedömning av insatser enligt Socialtjänstlagen (2001:453) för äldre och funktionshindrade		Dokumenttyp Riktlinje	Omfattar Vård och omsorg
Beslutsinstans Äldre- och omsorgsnämnd	Dokumentansvarig Socialchef	Publicering Ledningssystem	

Beslutad/datum 2023-09-21	Översyn bör göras 2024-09-20	Klassificering 1.3.1.	Diarienummer ÄON 2023/ 100
Relation [Relation]	Ersätter 2023-05-17		Författningssamling

INNEHÅLL

1 Bakgrund	4
2 BISTÅNDSBEDÖMNING.....	5
2.1 SKÄLIG LEVNADSNIVÅ.....	5
2.2 BISTÅNDSBESLUT - UPPFÖLJNING.....	6
2.3 FÖRENKLAD BISTÅNDSHANDLÄGGNING.....	6
2.4 ANSÖKAN OM BISTÅND INFÖR FLYTT TILL ANNAN KOMMUN.....	6
2.5 TILLFÄLLIG VISTELSE I KOMMUNEN.....	6
2.6 ÖVRIGA BESTÄMMELSER	7
3 BISTÅNDSINSATSER	9
3.1 HEMTJÄNST	9
3.1.1 SERVICEINSATSER – EJ VID FÖRENKLAD HANDLÄGGNING	9
3.1.2 OMVÅRDNADSINSATSER	11
3.2 DAGVERKSAMHET.....	14
3.3 KORTTIDSVISTELSE.....	14
3.4 BOENDESTÖD.....	15
3.5 ANHÖRIGSTÖD.....	17
3.5.1 AVLÖSARSERVICE I HEMMET	17
3.5.2 DAGVERKSAMHET SOM AVLASTNING	17
3.5.3 KORTTIDSVISTELSE SOM AVLASTNING, ENSTAKA TILLFÄLLEN	17
3.5.4 VÄXELVÅRD.....	17
3.6 PALLIATIV VÅRD – I LIVETS SLUTSKEDE.....	17
3.7 MELLANBOENDE.....	18
3.8 SÄRSKILT BOENDE.....	19
3.8.1 PARBOENDE.....	19
3.8.2 MEDFLYTT TILL SÄRSKILT BOENDE (MEDBOENDE).....	19
3.8.3 HEMTJÄNSTINSATSER I SÄRSKILT BOENDE	20
3.9 KONTAKTPERSON	20

RIKTLINJE FÖR HANDLÄGGNING OCH BESLUT OM INSATSER TILL ÄLDRE OCH FUNKTIONSHINDRADE I SALA KOMMUN

1 Bakgrund

Syftet med riktlinjen är att säkerställa att biståndsbeslut fattas enligt samma bedömningsgrunder. Dokumentet ska även ge information till sökande, anhöriga och allmänheten om vilken hjälp och stöd de kan förvänta sig från socialtjänsten.

I den här riktlinjen beskrivs vilka kriterier som gäller för rätt till biståndsinsatser till vuxna i Sala kommun, samt vilken omfattning som i regel definieras som skälig levnadsnivå.

2 BISTÅNDSBEDÖMNING

Grundförutsättningar:

- Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver (2 kap. 1 § socialtjänstlagen).
- Rätten till bistånd regleras i 4 kapitlet i socialtjänstlagen.

All biståndsbedömning utgår från individens behov. Kommunerna har möjlighet att upprätta riktlinjer som vägledning för bedömningar, men vid varje ansökningstillfälle måste en individuell bedömning göras. Biståndet ska medföra att personen uppnår skälig levnadsnivå och det ska stärka personens möjlighet att leva ett självständigt liv.

Behovsbedömningsprocessen ska fokusera på individens behov och innefatta följande frågor:

- Vilket behov föreligger, hur ser aktuella förhållanden ut?
- Kan behovet tillgodoses på annat sätt än genom socialtjänsten?
- Vilka insatser kan socialtjänsten erbjuda för att stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv?

2.1 SKÄLIG LEVNADSNIVÅ

Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Det innebär inte bara en nivåbestämning utan ger också uttryck för vilken form av insats, vård och stödformer som kan komma i fråga. Vid bedömning av vilken insats som kan komma ifråga görs sammanvägning av olika omständigheter såsom den önskade insatsens lämplighet som sådan, kostnaderna för den önskade insatsen i jämförelse med andra insatser samt den enskildes önskemål. Det finns inte någon obegränsad frihet för den enskilde att välja sociala tjänster oberoende av kostnad (prop. 00/01, RÅ 1986 ref 175). Ansökan om bistånd för insatser i ordinarie boende avslås, eller utökade insatser nekas, i ärenden när behovet av insatser är omfattande, en skälig levnadsnivå inte kan tillförsäkras och kostnaderna för de sammantagna insatserna för kvarboende väsentligen överskrider den för särskilt boende/korttidsplats.

I begreppet skälig levnadsnivå ingår det för den som har beviljats, eller beviljas, särskilt boende, att kunna fortsätta sammanbo med sin make/maka, sammanboende eller registrerad partner oavsett olika omsorgsbehov.

En individuell bedömning kan resultera i att ett beslut avviker från det som beskrivs i riktlinjerna om det finns särskilda skäl. Avvikelse kan innebära att den sökande har ett behov av insatser i större omfattning än vad som anges i riktlinjerna för att vara tillförsäkrad en skälig levnadsnivå. Ett sådant beslut fattas av Social- och arbets-marknadsnämndens utskott.

2.2 BISTÅNDSBESLUT - UPPFÖLJNING

Beviljat bistånd enligt socialtjänstlagen fastställs i ett biståndsbeslut. Besluten ska omprövas vid förändrat hjälpbehov eller vid förändrade förhållanden i övrigt. Om inga förändrade förhållanden har kommit till socialtjänstens kännedom, följs biståndsbeslut upp minst en gång per år.

2.3 FÖRENKLAD BISTÅNDSHANDLÄGGNING

Personer som fyllt 75 år kan erhålla upp till 9 timmar servicetjänster/hushåll i månaden samt trygghetslarm av Sala kommun genom s.k. förenklad biståndshandläggning. För makar och sammanboende som delar hushåll räcker att den ena parten uppnått 75 års ålder för beslut om serviceinsatser.

Beslut om förenklad biståndshandläggning fattas enligt 4 kap 2a § socialtjänstlagen. Möjligheten att ansöka om förenklad biståndshandläggning för personer som fyllt 75 år innebär inte någon inskränkning i möjligheten att ansöka om insatser enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen.

2.4 ANSÖKAN OM BISTÅND INFÖR FLYTT TILL ANNAN KOMMUN

En person som önskar flytta till en annan kommun och till följd av ålderdom, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig där, utan att inflyttningsskommunen bistår med behövliga insatser, får hos den kommunen, enligt 2 kap. 8 § socialtjänstlagen, ansöka om sådana insatser. En sådan ansökan ska behandlas som om den enskilde var bosatt i inflyttningsskommunen. Att den sökandes behov är tillgodosedda i hemkommunen beaktas inte vid bedömningen av ansökan. På begäran av inflyttningsskommunen är hemkommunen skyldig att bistå med utredning. En prövning görs inledningsvis gällande om personen tillhör en grupp med rätt att söka bistånd i en annan kommun. Om den enskilde tillhör gruppen görs en sedvanlig biståndsbedömning i enlighet med inflyttningsskommunens riktlinjer. Om den enskilde inte uppfyller kriterierna görs ett avslag där motiveringen framgår.

2.5 TILLFÄLLIG VISTELSE I KOMMUNEN

För personer som tillfälligt besöker Sala kommun och behöver insatser i form av hjälp i hemmet gäller att bosättningskommunen (hemkommunen) svarar för beslut. Det gäller vistelser upp till sex månader. Sala kommun som vistelsekommun är skyldig att bistå hemkommunen med stöd i utredning och verkställighet av insatser. Bosättningskommunen ska ersätta vistelsekommunen för de kostnader som det innebär att verkställa de beslutade insatserna. Bosättningskommunen ska ersätta vistelsekommunen enligt den ersättningsnivå som gäller i bosättningskommunen. Någon möjlighet att överklaga ett ersättningsbeslut finns inte och vistelsekommunen har ingen möjlighet att kräva

ersättning för utredningskostnader.

För akuta situationer gäller att Sala kommun som vistelsekommun har ett yttersta ansvar för stöd och hjälp enligt den grundprincip som gäller i socialtjänstlagen.

2.6 ÖVRIGA BESTÄMMELSER

FN konventionen om barnets rättigheter

FN:s konvention om barnets rättigheter, oftast kallad barnkonventionen, blev svensk lag 1 januari 2020. Lagstiftningen är det främsta instrumentet för att garantera att barnets rättigheter tillgodoses i verksamheter, beslut och åtgärder som rör det enskilda barnet och barn som kollektiv. Lagstiftningen ska främja och skydda barnets rättigheter på ett effektivt sätt. Det skärper kraven på att leva upp till barnets rättigheter genom att den systematiska prövningen av barnets bästa ska utredas och belysas i kommunens samtliga ärenden och beslut.

Anmälningsskyldighet vid oro för barn

Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdomar samt andra myndigheter inom socialtjänsten är enligt socialtjänstlagen skyldiga att genast anmäla om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att den behöver ingripa till ett barns skydd. Anmälningsskyldigheten innebär att sekretessen mellan olika verksamheter bryts. Anmälan ska göras till Barn- och ungdomsenheten på socialtjänsten för utredning av barnets behov och situation.

Lag om valfrihet (LOV) vid hemtjänst i form av serviceinsatser

Biståndshandläggaren ska sakligt och objektivt informera om aktuella utförare av tjänster enligt LOV. För hemtjänst i form av serviceinsatser har den enskilde rätt att välja vilken utförare som ska utföra den beviljade insatsen. Om den enskilde (eller företrädare) inte vill, eller kan, välja utförare ges uppdraget till ickevalsutföraren. Den enskilde har rätt att byta utförare. Vid omval kontaktar den enskilde biståndshandläggaren.

Insatser vid hushållsgemenskap

Enligt äktenskapsbalken har makar ett gemensamt ansvar för hem och barn och ska i samråd verka för familjens bästa. Det innebär att hemmets skötsel, som t.ex. att städa, handla, laga mat och liknande uppgifter, är makarnas gemensamma ansvar. Motsvarande gäller i praktiken för sambor. Finns flera personer, exempelvis hemmavarande barn eller annan närstående, i hushållet ska samtligas förmåga att kunna utföra hushållsgemensamma insatser bedömas i utredningen. Underårigas förmåga att bidra ska utredas i förhållande till mognad och ålder.

Anhöriganställningar

I Sala kommun tillämpas inte anhöriganställningar.

Avgifter

Insatser som inte är avgiftsbelagda är angivna i riktlinjen. Resterande insatser är

belagda med avgift. Information om aktuell nivå för avgifterna finns på Sala kommuns hemsida. Information om avgifter kan även fås genom kontakt med avgiftshandläggare.

3 BISTÅNDSINSATSER

3.1 HEMTJÄNST

Hemtjänst beviljas personer, som på grund av funktionshinder, sjukdom eller ålder har svårigheter att helt eller delvis, sköta hemmet och/eller sin egen omvårdnad. Hjälptjänst beviljas i de avseenden som den enskilde inte kan tillgodose sina behov själv eller få dem tillgodosedda på annat vis.

Hemtjänst delas in i två kategorier:

1. *Serviceinsatser (Förenklad handläggning möjlig för de som fyllt 75 år).*

Städning, inköp, sällskapsdjur och tvätt. Serviceinsats i form av städning, inköp och tvätt utförs dagtid måndag – fredag.

Serviceinsatser i form av städning, inköp och tvätt utförs i första hand av de servicebolag som tecknat avtal med Sala kommun enligt LOV. För den mottagare av hemtjänst som har stora omvårdnadsbehov eller kognitiv svikt kan beslut fattas av biståndshandläggare som innebär att kommunen blir utförare för hela insatsen. Serviceinsats i form av sällskapsdjur utförs av den kommunala hemtjänsten.

2. *Omvårdnadsinsatser*

Insatserna ska tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov. Hjälptjänst med att klä sig, sköta sin personliga hygien, hjälptjänst för att kunna äta och dricka samt insatser för att bryta isolering och för att den enskilde ska känna trygghet och säkerhet i det egna hemmet. Som sociala insatser räknas exempelvis ledsagning, samtal med den enskilde, aktivering, kontakt med närstående och serviceinrättningar.

Alla omvårdnadsinsatser utförs av kommunens hemtjänst.

3.1.1 SERVICEINSATSER – EJ VID FÖRENKLAD HANDLÄGGNING

Städning

Den enskildes eller hushållets gemensamma resurser och förmågor att utföra eller delta i göromålen ska beaktas i biståndsbedömningen. Städinsatsen är ett abonnemang och under året ingår, förutom underhållsstädning av maximalt 2 – 3 rum och kök samt hygienutrymmen (damma, dammsuga och torka golv), moment som avfrostning och rengöring av kyl/frys, ugn- och spisrengöring, torka ur köksskåp och torka av köksluckor, städning av balkong och uteplats samt fönsterputs. De ska rymmas inom ramen för beviljad tid och det innebär att den enskilde får avstå viss del av underhållsstädningen viss vecka om man önskar få något av de övriga momenten utförda.

1,5 timmar varannan vecka bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Tiden för städning är beräknad för 2 - 3 rum och kök. Om bostaden är större städas inte hela bostaden vid varje tillfälle. Om bostaden är mindre (1 r o k) bedöms en timme varannan vecka tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Kompletteringsstäd

När omvårdnadsbehovet är stort eller om andra särskilda skäl föreligger kan den enskilde beviljas hjälp med kompletteringsstäd utöver den ordinarie städningen. Skäl till att beviljas den hjälpen kan till exempel vara inkontinensbesvär, synproblem, demens, allergi och liknande som kan föranleda ett utökat städbehov.

0,5 timmar per vecka bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Avgränsning:

Storstädning såsom vädring av tunga mattor, förråds/vindsstädning beviljas inte som bistånd. Saneringsstädning och flyttstädning ingår inte i hemtjänst.

Inköp/övriga ärenden

Personer som inte själva kan utföra sina inköp eller uträtta ärenden på apotek, bank eller dylikt kan beviljas hjälp från hemtjänsten. Den enskilde har rätt att vara delaktig vid inköpen om så önskas.

Inköp i Sala kommun, för den som har omvårdnadsinsatser från hemtjänsten, sker normalt genom att hemtjänsten besöker den enskilde och de utför inköpen tillsammans på elektronisk väg. Sedan ombesörjs hemleverans av varor från butik genom de LOV-företag som är anslutna till hemtjänsten.

Hemtjänstpersonal ansvarar för att ha med uppkoppling mot butik hem till mottagaren.

0,75 timmar per vecka då affären ligger inom 5-10 minuters avstånd, samt en timme då avståndet är längre, bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Om den enskilde följer med till affären görs ett individuellt tidstillägg. Om den enskilde behöver hjälp att planera inköp görs individuellt tillägg. Vid ytterligare ärenden, t. ex. post/bank/apotek får ett individuellt tidstillägg göras.

Tvätt/renbäddning

Hjälp med tvätt innebär tvätt av den enskildes kläder, sänglinne och handdukar samt strykning av kläder. Hjälpen omfattar även renbäddning, upphängning eller torktumling samt vikning av ren tvätt.

0,5 timme varannan vecka i samband med städ varannan vecka eller i samband med annan insats om den enskilde inte har städhjälp bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Vid enbart tvättinsats görs en individuell bedömning av tiden.

Sällskapsdjur

Den enskilde som sedan tidigare har ett sällskapsdjur samt hemtjänst för hjälp i övrigt kan få stöd för skötsel av sällskapsjuret, om behovet inte kan tillgodoses på annat vis. Stödet kan innefatta hjälp i den vardagliga skötseln av sällskapsjuret i form av kortare rastande promenader, stöd i utfodring samt rengöring av exempelvis kattlåda. Den enskilde ska i möjligaste utsträckning vara delaktig i skötseln av sitt sällskapsdjur. Stödet innefattar inte kloklippning, pälsvård, promenader i motionssyfte eller veterinärbesök.

Upp till 0,5 timme per dag bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

3.1.2 OMVÅRDNADSINSATSER

Den personliga omvårdnaden ska tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov såsom intag av måltider, hjälp med hygien, förflyttning, social och fysisk aktivitet, insatser för att bryta isolering och för att den enskilde ska känna trygghet och säkerhet i det egna hemmet.

Trygg hemgång

Trygg hemgång kan beviljas enskild som:

- känner stor oro eller otrygghet i samband med hemgång från sjukhus
- känner stor oro eller otrygghet i samband med hemgång från korttidsplats.
- har omvårdnadsbehov som är svåra att bedöma i samband med hemgång från sjukhus eller hemgång från korttidsplats.

Beslut om Trygg hemgång ska föregås av en utskrivningsplanering som görs under vistelse på sjukhus eller under vistelse på korttidsplats. Det krävs för att möjliggöra en god planering för den enskilde. Planeringen sker i samverkan med den enskilde, ev. anhörig/närstående samt följande professioner om de berörs, t. ex. HTJ, SSK och Rehab.

På utskrivningsplaneringen bestäms datum för när SIP/uppföljningsmöte i hemmet ska ske. Datumet ska vara inom 14 dagar efter hemkomst och deltagare i SIP/uppföljningsmöte i hemmet är de professioner som är fortsatt berörda. Inför mötet skickar hemtjänsten rapport om vilka behov som föreligger till Biståndsenheten. Den enskilde ska vara delaktig i det som skrivs i rapporten. På SIP/uppföljningsmöte i hemmet görs en långsiktig planering och nya beslut tas.

Trygg hemgång innebär att personal från hemtjänsten möter upp den enskilde i hemmet i samband med hemgången. Hemtjänsten och den enskilde planerar tillsammans insatserna för att tillgodose den enskildes behov av omvårdnad och service. Insatserna anpassas kontinuerligt utifrån den enskildes behov.

För den enskilde som lämnar sjukhus och kan komma hem med hjälpmedel skall Trygg hemgång alltid föregå korttidsvistelse. Korttidsvistelse efter Trygg hemgång kan bli aktuell om en mycket omfattande hemtjänst efter några dagar i hemmet inte kan minskas. En mycket omfattande hemtjänst innebär hemtjänst

som går utöver vad som ryms inom bedömningsriktlinjerna.

Beslut om Trygg hemgång gäller under två veckor. Om behov av stöd fortsatt föreligger efter två veckor ska behoven tillgodoses med andra insatser.

Morgonhjälp

Insatserna är individuellt bedömda utifrån den enskildes önskemål och förmåga. Med morgonhjälp menas att den enskilde ska få stöd i att bli klar för dagen. Det kan innebära hjälp med personlig hygien, frukost, bäddning, se över bostaden och liknande.

0,5 timmar per tillfälle bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Hur lång tid som beviljas för omvårdnad på morgonen beror på vilka/hur många moment den enskilde behöver hjälp med.

Kvällshjälp

Insatserna är individuellt bedömda utifrån den enskildes önskemål och förmåga. Med kvällshjälp menas att den enskilde ska få stöd i att bli klar för natten. Det kan innebära hjälp med personlig hygien, lättare kvällsmat, se över bostaden och liknande.

0,5 timmar per tillfälle bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Om insats beviljas två gånger per kväll är oftast det ena besöket kortare än 0,5 timmar. Hur lång tid som beviljas beror på vilka/hur många moment den enskilde behöver hjälp med.

Nattinsatser

Insatserna är individuellt bedömda utifrån den enskildes önskemål och förmåga. Nattinsatser beviljas om den enskilde har behov av tillsyn, hjälp med hygien eller vändning nattetid. Tillsyn nattetid verkställs i första hand som kameratillsyn, efter överenskommelse med den enskilde.

Nattinsatser beviljas med ett eller fler besök per natt. Tid anges inte.

Dusch/Hygienhjälp

Beslut om duschhjälp görs efter behovsbedömning av rehabteamet efter hembesök och genomgång av hjälpmedel.

0,5 timmar per tillfälle bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Duschhjälp i samband med annan hjälp morgon/kväll beviljas 0,25 timmar per tillfälle.

Tillsyn och/eller trygghetsringning

Tillsyn beviljas om den enskilde känner otrygghet i sitt boende. Tillsyn kan också beviljas vid behov av stöd eller hjälp såsom stöd med toalettbesök eller för att säkerställa att den enskilde har ätit.

Tillsynen kan erbjudas i form av besök eller trygghetsringning.

Trygghetsringning beviljas om den enskilde bedöms behöva extra påminnelser av olika slag eller vid upplevelse av otrygghet.

0,25 timmar per tillfälle bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Aktivitet

Aktivitet är en insats som innebär att den enskilde fritt kan välja att disponera den beviljade tiden tillsammans med hemtjänsten. Det kan handla om exempelvis social samvaro, promenad, annan fysisk aktivitet eller deltagande i kulturella och/eller fritidsaktiviteter.

Träning som ordineras av rehabteamet ingår inte i aktivitet.

Insatser beviljas i tid, individuell bedömning i timmar, upp till fyra timmar per vecka.

Mathållning

Den som behöver stöd i att planera eller tillaga varm mat och som har svårt att ta sig till matsal/restaurang kan få hjälp med mathållning. Hjälp med mathållning kan innebära enklare matlagning, förberedelser av måltid, dukning, servering, sällskap vid måltid, matning, avdukning och diskning.

Hjälp med mathållning kan också innefatta stöd i upphämtning av matlåda eller inköp av färdigmat under förutsättning att hjälpbehov med mathållning föreligger. I övrigt beaktas inköp av matlåda som en serviceinsats.

Hjälp med frukost – se under personlig omvårdnad *Morgonhjälp*.

Hjälp med kvällsmål – se under personlig omvårdnad *Kvällshjälp*.

Hjälp med matning - kan beviljas om den enskilde har behov av detta.

0,75 timmar per tillfälle för huvudmål (duka fram, tillreda enklare måltid/egen mat, diskning av kärl/redskap) samt ytterligare 0,25 timmar om personen behöver stöd och hjälp vid måltiden bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Trygghetslarm

Trygghetslarm syftar till att skapa trygghet för den enskilde och de anhöriga. Trygghetslarm innebär möjlighet att påkalla hjälp dygnet runt när oplanerade hjälpbehov uppstår. Insatsen kan även beviljas som stöd till anhörig som vårdar närstående. Om fler personer som bor i samma hushåll har behov av larm skall varje person ha ett enskilt beslut om larm.

Kriterier för att bli beviljad trygghetslarm är upplevd oro och/eller förhöjd risk att falla. För den som fyllt 75 år finns möjlighet till förenklad biståndshandläggning vid ansökan om trygghetslarm. Förenklad biståndshandläggning gäller inte vid ansökan om trygghetslarm på särskilt boende.

Ledsagning

Ledsagning kan beviljas för fritids- och kulturaktiviteter, stöd i att uträtta ett ärende eller besöka en träffpunkt. Ledsagning kan även beviljas när närstående ej kan följa med till läkare/tandläkare etc. Behövs biltransport ska den enskilde bekosta sjukresa, färdtjänst eller kollektivtrafik själv.

Insatser beviljas i tid, individuell bedömning i timmar, upp till 12 timmar per månad.

Hjälp med egenvård

Egenvård är hälso- och sjukvårdsåtgärder som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bedömt att en enskild själv kan utföra eller utföra med hjälp av någon annan. Vilka åtgärder som kan bedömas som egenvård går inte att ange generellt. Om den enskilde behöver hjälp med egenvården kan en ansökan om bistånd enligt socialtjänstlagen göras och i samband med detta lämnas ett egenvårdsintyg. Med intyget ska den dokumenterade planeringen bifogas.

Omfattningen anges i tillfällen per dag i enlighet med egenvårdsintyget. Tid anges ej.

3.2 DAGVERKSAMHET

Dagverksamhet beviljas i regel personer som bor i ordinärt boende.

Dagverksamhet kan också beviljas personer som är under 67 år och som bor i annan boendeform.

Dagverksamheten innebär att få vistas i en förståelsefull och trygg miljö där den enskilde får tid och förståelse för att utföra de funktionsuppehållande aktiviteter som han/hon behärskar. Den enskilde ska genom dagverksamheten få delta i social samvaro. Målet för verksamheten är att stärka den enskildes livskvalitet och självförtroende.

Syftet med dagverksamheten är:

- stimulans och social samvaro samt att bryta isolering
- funktionsbevarande aktiviteter
- avlastning och stöd för anhöriga
- möjliggöra kvarboende i det egna hemmet

Dagverksamhet finns både som biståndsbedömd insats och som öppen verksamhet. Verksamheten avgör vistelsetid på dagverksamheten utifrån den enskildes behov av insatsen.

3.3 KORTTIDSVISTELSE

Korttidsvistelse innebär en tillfällig vistelse, som innefattar omvårdnad, service, aktivering, funktionsbevarande insatser samt stimulans. Kriterier för att beviljas korttidsvistelse innebär omfattande hjälpbehov det vill säga att insatser via hemtjänsten inte är tillräckliga.

Korttidsvistelse vid utskrivning från sjukhus beviljas endast efter att insatsen Trygg hemgång har övervägts. För personer med stark oro eller med svårbedömda omvårdnadsbehov skall behoven tillgodoses genom insatser från hemtjänsten. Se rubrik "Trygg hemgång".

Korttidsvistelse kan också beviljas som en tillfällig lösning i avvaktan på att en omfattande bostadsanpassning genomförs.

Korttidsvistelse beviljas maximalt i två veckor. Undantag kan göras, efter underlag från legitimerad personal gällande ett långvarigt behov hos den enskilde, då korttidsvistelse kan beviljas i maximalt 8 veckor.

Eventuell förlängning ska bedömas som nödvändig och uppföljning ska göras innan beslutet går ut. Om en person som är beviljad korttidsvistelse blir inskriven inom hälso- och sjukvården upphör biståndet på korttidsvistelse efter 48 timmar och en ny planering påbörjas när den enskilde blir medicinsk färdig behandlad.

Korttidsvistelse i väntan på permanent plats i särskilt boende

Personer som beviljats plats i särskilt boende och inte kan vänta i det egna hemmet, beviljas korttidsvistelse tills plats kan erbjudas. Beslutet om korttidsvistelse i väntan på erbjudande om plats i särskilt boende avslutas om personen tackar nej till erbjuden plats i särskilt boende. Den enskilde ska informeras om det i samband med beviljandet av korttidsvistelsen.

3.4 BOENDESTÖD

Boendestöd riktar sig till den som har en varaktig psykisk funktionsnedsättning och där det finns behov av att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå.

Målgrupp

Målgruppen för insatsen boendestöd definieras enligt nedan:

- personer med omfattande och varaktig psykisk funktionsnedsättning, exempelvis psykosjukdom, personlighetsstörningar och allvarigare affektiva syndrom
  - neuropsykiatrisk funktionsnedsättning
  - intellektuell funktionsnedsättning

Målgruppsstillhörighet skall styrkas med skriftligt underlag.

Boendestödets avgränsning gentemot hemtjänst

Personer som har behov av stödjande och motiverande insatser efter exempelvis stroke, tumörsjukdom, olycksfall eller andra tillstånd med kognitiv svikt, tillhör inte målgruppen för boendestöd. De ska få behovet tillgodosett genom hemtjänst. Inte heller personer som har ett pågående missbruk som förorsakar hjälpbehoven tillhör målgruppen för boendestöd.

Syftet med boendestöd är att stödja, upprätthålla och utveckla den enskildes förmåga att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt samt att kunna delta i samhället. Insatsen boendestöd bygger således på att den enskilde till stor del är motiverad och delaktig i de moment som utförs inom ramen för insatsen.

Hemtjänsten utgör ett praktiskt stöd för den som inte uppnår en skälig levnadsnivå av andra orsaker. De orsakerna är ofta av fysisk eller praktisk karaktär. Det är behovet hos den enskilde som avgör vilken insats som beviljas.

Boendestödets innehåll

Boendestödet anpassas till den enskildes behov av och möjligheter att utveckla ett normalt vardagsliv. Målet för boendestödets insatser till målgruppen är att de ska ge den enskilde ett kvalificerat stöd för att minimera och kompensera effekten av funktionsnedsättningen, tills den enskilde kan fungera mer självständig.

Boendestödet bedöms utifrån den enskildes sammantagna livssituation.

Boendestödet kännetecknas av sociala och motiverande, pedagogiska, utåtriktade och återhämtande aktiviteter där den enskilde är delaktig i stödets alla processer.

Boendestödet kan exempelvis innehålla:

- vägledning/stöd i syfte att öka den enskildes utveckling till personlig autonomi, oberoende och integritet
- stöd med att skapa struktur som underlättar för den enskilde i vardagen och som leder till ökad självständighet och en bättre fungerande tillvaro
- kompensering insatser för enskild person med intellektuell begåvningsnedsättning eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, där syftet med boendestöd är kompensering snarare än återhämtande
- stöd i hemmet med att genomföra praktiska uppgifter
- vägledning/stöd i att behålla och skapa nätverk och motverka isolering
- vägledning/stöd för att kunna bygga upp och få en fungerande social tillvaro och öka den enskildes möjligheter till gemenskap och delaktighet i samhället

Insatsen kan beviljas för situationer i vardagen och närmiljön, samt för att stödja och motivera den enskilde att upprätthålla informella och formella kontakter.

Exempelvis kontakter med myndigheter, vårdgivare, arbetsgivare samt informella sociala relationer. Det kan ske genom stöd att tillägna sig information, stöd att delta vid möten och aktiviteter för att främja delaktighet i samhällslivet.

Boendestöd kan även beviljas för stöd och motivation att organisera sig i socialt liv, genomföra fritidsaktiviteter, delta i föreningsliv samt exempelvis delta i aktiviteter på träffpunkt/sysselsättning.

Tillfälligt behov av omvårdnad och praktisk hjälp ska utföras av boendestödet vid försämring i måendet, utan att den enskilde ska behöva ansöka om hemtjänst. Vid varaktig förändring i behovet bör en ny behovsbedömning göras. Boendestödet kan kombineras med hemtjänstinsatser där behovet har varaktig karaktär av personlig omvårdnad eller service.

Bistånd för delegerade HSL insatser beviljas inte inom boendestöd.

Insatsen Boendestöd är avgiftsfri.

Upp till två besök per dag bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Utöver dessa två besök kan ytterligare tillfällen beviljas för exempelvis påminnelser via sms eller telefonsamtal. Ytterligare tillfällen kan beviljas vid tillfälliga behov av omvårdnad eller praktisk hjälp.

3.5 ANHÖRIGSTÖD

Enligt 5 kap. 10 § socialtjänstlagen ska ansvarig nämnd erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående med funktionshinder.

Närstående är enligt lagen den som vårdas. Anhörig är den som stödjer och vårdar den närstående. Utgångspunkten för biståndsbedömningen är den som vårdas och den anhöriges behov av avlastning i omvårdnadsarbetet. Det är den som vårdas som får beslut om insatsen.

Den som vårdar eller stödjer en svårt sjuk närstående i hemmet kan erbjudas olika typer av avlastningsstöd (se 3.5.1 - 3.5.4)

3.5.1 AVLÖSARSERVICE I HEMMET

Avlösarservice kan ges dagtid, kvällar och helger efter önskemål och behov. Avlösarservice innebär att en anhörigstödjare kommer hem och tar hand om den som är sjuk så att den anhörige får egen tid

Insatsen avlösarservice är avgiftsfri.

Insatser beviljas i tid, individuell bedömning i timmar, upp till 16 timmar per månad.

3.5.2 DAGVERKSAMHET SOM AVLASTNING

Dagverksamhet för den närstående kan bli aktuellt om den som är anhörig behöver bli avlastad och ändå vara hemma.

3.5.3 KORTTIDSVISTELSE SOM AVLASTNING, ENSTAKA TILLFÄLLEN

När avlösning i hemmet och/eller dagvård inte är tillräckliga kan avlastning i form av korttidsvistelse vid enstaka tillfällen vara aktuellt. Skäl till det kan exempelvis vara att den anhörige ska åka bort eller att den anhörige blir sjuk.

3.5.4 VÄXELVÅRD

Växelvård beviljas när den som är sjuk behöver omvårdnad och den anhörige behöver avlastning, vila eller rekreation. Normalt beviljas växelvård 1-2 veckor i korttidsboende omväxlande med hemmavistelse 1-2 veckor.

Växelvård som innebär att tidsperioden i korttidsboendet är längre än tidsperioden för hemmavistelse kan endast beviljas av särskilda skäl.

3.6 PALLIATIV VÅRD – I LIVETS SLUTSKEDE

Palliativ omvårdnad kan i första hand ges i form av omfattande omvårdnadsinsatser i hemmet. Om den enskilde trots omfattande hemtjänst- och/eller hemsjukvårdsinsatser i hemmet inte upplever trygghet ska personen snarast beviljas plats och har då företräde före andra sökande till korttidsplats.

3.7 MELLANBOENDE

Biståndsbedömt Mellanboende är en boendeform som kan beviljas efter en individuell behovsbedömning och som tar vid när det inte längre fungerar att bo kvar hemma, se kriterier nedan, men när ett boende med heldygnsvård inte heller är nödvändigt.

På ett biståndsbedömt Mellanboende ska det enligt lagstiftningen inte finnas ett hälso- och sjukvårdsansvar. Om den enskild som bor på Mellanboende behöver Hälso- och sjukvård och kan ta sig till vårdcentral, ges vården där. Om läkare eller annan legitimerad vårdpersonal bedömer att det behövs hemsjukvård eller hemrehabilitering ges vården på Mellanboende.

Den enskilde som bor på Mellanboende får service- och omsorgsinsatser i form av hemtjänst. Hemtjänsten utformas utifrån individuella behov. Separat ansökan om bistånd i form av hemtjänst görs till Biståndsenheten.

~~Följande kriterier tas hänsyn till för att bevilja ett biståndsbedömt Mellanboende.~~

- ~~— Individen som beviljas Mellanboende skall ha ett behov av hemtjänstinsatser.~~
- ~~— Äldre personer som känner otrygghet i sin nuvarande bostad och därmed är i behov av ett tryggare boende med närhet till gemenskap.~~
- ~~— Äldre personer som genom en olämplig utformad bostad förhindras självständighet i boendet och är i behov av en mer tillgänglig bostad.~~
- ~~— Behovet ska bedömas varaktig.~~

~~Förändras behovet till heldygnsvård där kriterierna för SÄBO uppfylls skall beslutet om Mellanboende omprövas.~~

Enskild ska uppfylla flera av nedan kriterier

- Enskild ska vara kognitivt adekvat.
- Enskild ska ha trygghetslarm samt kunna påkalla hjälp.
- Enskild ska ha ett behov av samt ha provat hemtjänstinsatser av omvårdnadskaraktär.
- Enskild som känner otrygghet i sin nuvarande bostad och därmed är i behov av ett tryggare boende med närhet till gemenskap. Insatser i form av trygghetslarm och tillsynskapande åtgärder från hemtjänst i det egna hemmet ska ha provats i nuvarande bostad.
- Enskild som genom en olämplig utformad bostad förhindras självständighet i boendet och är i behov av en mer tillgänglig bostad. Bedömning om bostadsanpassning ska ha genomförts. Andra boendelösningar så som annan lägenhet via öppna bostadsmarknaden ska ha undersökts.
- Behovet ska bedömas varaktig.

Om behov av insatser förändras och uppgår till heldygnsvård där kriterierna för särskilt boende uppfylls ska beslutet om mellanboende omprövas.

3.8 SÄRSKILT BOENDE

Särskilt boende är avsett för dem som i den dagliga livsföringen behöver trygghet och närhet till personal samt:

- har omfattande behov av service och omvårdnadsinsatser som inte är tillfälliga och dessa kan vara av såväl psykisk som fysisk art och/eller
- behöver tillsyn eller andra insatser under stor del av dygnet och/eller upplever en så stor otrygghet, ensamhet, osäkerhet eller oroskänsla i sitt ordinära boende att välbefinnandet hotas.
- att ovanstående behov inte kan tillgodoses med andra insatser

Hög ålder, otrygghet och social isolering hos den enskilde ska särskilt beaktas vid bedömning av behov av särskilt boende.

Den enskilde, som så önskar, ska kunna bo kvar i sin bostad till livets slut. I vissa fall kan det dock, för att den enskildes behov bättre ska kunna tillgodoses, bli aktuellt med nytt bostadsbeslut och flyttning till annan boendeform.

Om den enskilde tackar nej till erbjudet boende mer än en gång tar handläggaren kontakt med den enskilde för att ta reda på varför den enskilde tackat nej till erbjudet boende. Kontakten ska klarlägga om behovet kvarstår eller inte, alternativt om behovet kan tillgodoses på annat sätt. Om behovet bedöms kvarstå erbjuds den enskilde boende när ledig lägenhet finns.

3.8.1 PARBOENDE

I de fall två makar, sammanboende eller registrerade partners, är i behov av särskilt boende, ska med skälig levnadsnivå förstås att båda bereds plats på samma boende om de så önskar.

3.8.2 MEDFLYTT TILL SÄRSKILT BOENDE (MEDBOENDE)

För den som har plats på särskilt boende ingår det i en skälig levnadsnivå att kunna sammanbo med make/maka/partner eller sambo. Rätten till medboende inträder när den ena behöver ett särskilt boende. Det är den biståndsberättigade som ansöker om att ha en medboende. En förutsättning för att paret ska ha rätt att sammanbo i ett särskilt boende är att paret varaktigt har sammanbott eller, om den ena parten i paret redan bor i ett sådant boende, att paret dessförinnan varit sammanboende. En annan förutsättning är att båda parter vill fortsätta att bo tillsammans i ett särskilt boende.

Den medboende kan ansöka om hemtjänstinsatser i särskilt boende.

3.8.3 HEMTJÄNSTINSATSER I SÄRSKILT BOENDE

Hemtjänstinsatser i särskilt boende avser personer som flyttat med sin partner till särskilt boende, men som själva saknar beslut om särskilt boende (medboende).

Medboende har samma rätt till hemtjänstinsatser som personer i ordinärt boende. Omvårdnadsinsatser verkställs av personal på det särskilda boendet och serviceinsatser verkställs i första hand av LOV-företag. För den mottagare av hemtjänst som har stora omvårdnadsbehov eller kognitiv svikt kan beslut fattas av biståndshandläggare som innebär att personal på det särskilda boendet blir utförare för hela insatsen.

3.9 KONTAKTPERSON

Avsikten med en kontaktperson är främst att tillgodose behovet av en medmänniska när anhörigkontakt saknas eller behöver kompletteras. Vid bedömning av rätten till kontaktperson beaktas den enskildes totala livssituation såsom familjeförhållanden, fritidssysselsättningar, sysselsättning och övriga insatser som beviljats av socialtjänsten.

Insatsen ska ses som ett icke professionellt stöd som ges av en människa med engagemang och intresse för andra människor. Insatsen kontaktperson är avsedd att underlätta för den som saknar ett socialt kontaktnät att få en relation med en kontaktperson. En viktig uppgift för kontaktpersonen kan vara att bryta den enskildes isolering genom samvaro och genom hjälp till fritidsverksamhet.

Kontaktpersonen kan också ge råd till eller vara förespråkare för den enskilde i olika situationer som inte är av så komplicerad natur att till exempel god man eller juridisk expertis bör anlitas.

Insatsen kontaktperson är avgiftsfri.

Upp till ett tillfälle per vecka bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Ett tillfälle avser cirka tre timmar.

Riktlinje för Bedömning av insatser enligt Socialtjänstlagen för äldre och funktionshindrade

SALA KOMMUN Vård och omsorg

Telefonnummer: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Äldre- och omsorgsnämnden

MISSIV

Revidering Riktlinje för Egenavgifter enligt SoL

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Vård- och omsorgsnämnden fastställde riktlinje Egenavgifter enligt Socialtjänstlagen. Riktlinjen behöver antas i Social- och arbetsmarknadsnämnden och Äldre-och omsorgsnämnden.

Egenavgift är den avgift kommunen kan ta ut av den enskilde för en tjänst. I riktlinjen avses egenavgift vara den avgift den enskilde enligt 8 kap 1 § SoL ska betala för vård och behandling (stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär) eller stöd-/omvårdnadsboende (andra stöd och hjälpinsatser).

FÖRSLAG TILL BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden föreslås besluta,

att fastställa Riktlinjer för egenavgifter enligt Socialtjänstlagen inom Vård och omsorg för 2024 enligt förslag i bilaga.

att egenavgifterna ska gälla från och med den 2024-03-01

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Riktlinje för Egenavgifter enligt SoL

Vård och omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Vård och omsorg

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Riktlinje för Egenavgifter enligt Socialtjänstlagen (2001:453)

ÄLDRE- OCH OMSORGSNÄMNDEN
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn Riktlinje för Egenavgifter enligt Socialtjänstlagen (2001:453)		Dokumenttyp Riktlinje	Omfattar Vård och Omsorg
Beslutsinstans Äldre- och omsorgsnämnden	Dokumentansvarig Socialchef	Publicering www.sala.se , intranät	
Beslutad datum 2024-02-22	Översyn bör göras 2025-02-22	Klassificering 1.3.2	Diarienummer ÄON 2024/37
Relation	Ersätter	Författningssamling	

INNEHÅLL

1	NÄMNDENS UPPDRAG	7
1.1	Godkända typer av boende	7
1.2	Biståndsbeslut	7
1.3	Vårdavgift	8
1.4	Egenavgift	8
1.5	Avgiftsbeslut	9
1.6	Rättslig reglering	9
1.7	Avgiftens storlek och ekonomisk konsekvens	9
1.8	Hem för vård eller boende (HVB)	10
1.9	Bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning (SoL), Särskilt boende	11
1.10	Stödboende	11
1.11	Familjehem	11
2	BARN	12
2.1	Ekonomiska konsekvenser när ett barn placeras	12
2.2	Information till föräldrarna	12
2.3	Föräldrars ersättningsskyldighet till kommunen	12
2.4	Beräkning av ersättningen	13
2.5	Nödvändiga handlingar	13
2.6	Inkomstberäkning	14
2.7	Beräkning av ersättningsbeloppet	14
2.8	Barnets egna inkomster	15
2.9	Kommunicering av beräkningsunderlaget	15
2.10	Jämkning	15
2.11	Egenavgift - Vård och behandling av barn och unga SoL	16
2.12	Egenavgift - Omvårdnad barn och unga LSS	16
3	VUXEN	18
3.1	Egenavgift - Vård och behandling av vuxna missbrukare	18
3.2	Placering på grund av psykiska funktionshinder eller stort omvårdnadsbehov	18
3.3	Kostnad för boende	19
3.4	Kostnad för mat	19
3.5	Egenavgift, särskilt boende	19
4	ALLA	20
4.1	Lägre avgift och Eftergift	20

1 NÄMNDENS UPPDRAG

Enligt 6 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) ska Socialnämnden se till att den som behöver vårdas eller bo i annat hem än det egna bereds plats i hem för vård eller boende eller i familjehem. Kommunen ansvarar för att det finns tillgång till familjehem och hem för vård eller boende för såväl barn som enskilda vuxna och familjer. Staten har genom Statens institutionsstyrelse (SiS) ansvar för att det finns tillgång till s.k. § 12-hem för barn och ungdomar som vårdas enligt lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och s.k. LVM-hem för personer som vårdas enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). I Socialtjänstförordningen (SoF) regleras vad som avses med hem för vård eller boende (HVB) och familjehem.

1.1 Godkända typer av boende

- Biståndsbedömt trygghetsboende (SoL)
Verksamheten bedrivs enligt 7 kap. 1 § 2 Socialtjänstlagen (SoL).
- Bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning (SoL) Verksamheten bedrivs enligt 7 kap. 1 § 2 Socialtjänstlagen (SoL).
- Hem för viss annan heldygnsvård "Korttidsboende" (SoL)
Verksamheten bedrivs enligt 7 kap. 1 § 3 Socialtjänstlagen (SoL).
- Hem för vård eller boende (HVB) (SoL)
Verksamheten bedrivs enligt 7 kap. 1 § 1 Socialtjänstlagen (SoL).
- Stödboende (SoL)
Verksamheten bedrivs enligt 7 kap. 1 § 1 Socialtjänstlagen (SoL).
- Särskilt boende. Bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning (SoL).
Verksamheten bedrivs enligt 7 kap. 1 § 2 Socialtjänstlagen (SoL).

1.2 Biståndsbeslut

Syftet med en vistelse i HVB eller familjehem kan antingen vara den enskildes behov av vård- och behandlingsinsatser eller vara ett renodlat stöd- eller omvårdnadsboende. En ansökan om bistånd i form av placering i HVB prövas enligt 4 kap 1 § SoL, vilket innebär att beslutet kan överklagas genom förvaltningsbesvär. Placering enligt LSS kan ske externt om det finns särskilda skäl härtill (§ 16 c LSS). Det kan vara att kommunen inte kan tillhandahålla en plats inom kommunen eller att funktionsvariationen är speciell. Insatsen prövas enligt 7 och 9 § LSS, vilket innebär att beslutet kan överklagas genom förvaltningsbesvär.

Extern placering i särskilt boende för äldre och psykiskt sjuka kan ske om kommunen inte kan tillhandahålla sådan plats. Placeringen prövas enligt 4 kap 1 § SoL, vilket innebär att beslutet kan överklagas genom förvaltningsbesvär.

I samband med biståndsprövningen ska alltid en bedömning göras av vilken insats placeringen avser. Därefter görs en prövning av vilken avgiftstyp som ska gälla samt vilken avgift den enskilde ska betala. Av biståndsbeslutet ska därmed dels framgå om insatsen avser vård och behandling eller stöd-/omvårdnadsboende, dels den enskildes egenavgift. Biståndsbeslutet ska tidsbegränsas. Kommunens vårdavgift ska inte framgå i biståndsbeslutet eftersom kommunens kostnader för olika insatser inte normalt redovisas för den enskilde. Om den enskilde däremot efterfrågar sådana uppgifter ska de uppges. En placering där syftet är vård och behandling kan efter en viss tid övergå till en placering med stöd eller omvårdnad som huvudsakligt syfte. När så sker ska ett nytt beslut fattas där det framgår att biståndet har förändrats från vård och behandling till stöd- eller omvårdnadsboende och att den enskildes egenavgift har förändrats.

1.3 Vårdavgift

Med vårdavgift avses den avgift nämnden betalar för placeringen. Vårdavgiftens storlek varierar beroende på vilken typ av placering som avses och innehållet i vården/boendet. Vårdavgiften berör inte den enskilde.

1.4 Egenavgift

Egenavgift är den avgift kommunen kan ta ut av den enskilde för en tjänst. I dessa riktlinjer avses med egenavgift den avgift den enskilde enligt 8 kap 1 § SoL ska betala för vård och behandling (stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär) eller stöd-/omvårdnadsboende (andra stöd och hjälpinsatser). Kommunfullmäktige fastställer alla egenavgifter inom olika verksamheter i kommunen. Med hänsyn till Likställighetsprincipen kan förvaltningarna inte fastställa avvikande egenavgifter. Med egenavgift avses följande:

- En avgift som kommunen enligt 8 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL) får ta ut för uppehållet av den som på grund av missbruk får vård eller behandling i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem. Här avses både frivillig vård och vård enligt LVM.
- En avgift som föräldrar till barn som får vård i ett annat hem än det egna ska betala, enligt 8 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL). Föräldrarna är skyldiga att i skäligen utsträckning bidra till kommunens kostnader.
- En avgift som föräldrar till barn som får omvårdnad i ett annat hem än det egna ska betala, enligt 20 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Föräldrarna är skyldiga att i skäligen utsträckning bidra till kommunens kostnader.

- En avgift för andra stöd- och hjälpinsatser än vård och behandling, där kommunen enligt 8 kap. 1 § SoL får ta ut skälig ersättning. Den avgift kommunen får ta ut får inte överstiga kommunens självkostnader. Detta gäller oavsett vad som är huvudorsaken till stöd och hjälpinsatserna.
- Nämndens boenden för vuxna är stöd- och boendelösningar för personer med beroendeproblematik, psykisk ohälsa, funktionsvariationer och skyddsbehov.

Syftet med egenavgift är att den enskilde i skälig utsträckning själv ska bidra till kommunens kostnader för uppehälle och omvårdnad. Oavsett vilken insats det gäller så utgör egenavgift inte en kostnad för vård och behandling.

1.5 Avgiftsbeslut

Ett separat avgiftsbeslut fattas utifrån biståndsbeslutet. Avgiftsbeslutet ska grunda sig på aktuellt biståndsbeslut och aktuella årliga avgifter som är fastställda i separat avgiftsärende av kommunal nämnd. Beslutet ska följa aktuell lagstiftning och dessa riktlinjer. Alla individer har rätt till ett separat avgiftsbeslut som är överklagningsbart.

1.6 Rättslig reglering

Lagen skiljer på stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär och andra stöd och hjälpinsatser. Huvudregeln enligt 8 kap. 1 § SoL är att stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär är avgiftsfria för den enskilde. Kommunen får dock ta ut avgift för mat och logi av den som får vård och behandling för missbruk i HVB eller i familjehem. För andra stöd- och hjälpinsatser än vård och behandling får kommunen enligt 8 kap. 1 § SoL ta ut skälig ersättning. Den avgift kommunen får ta ut får inte överstiga kommunens självkostnader. Det gäller oavsett vad som är huvudorsaken till stöd och hjälpinsatserna. Vad som avses med andra stöd- och hjälpinsatser framgår inte klart av lagtexten i 8 kap. 1 § SoL, men har i kommentaren exemplifierats i form av placering i länkverksamhet och inackorderingshem. Nämnden gör bedömningen att de boenden där vi kommer att ta ut egenavgift matchar in under andra stöd- och hjälpinsatser.

1.7 Avgiftens storlek och ekonomisk konsekvens

Enligt 2 kap. 5 § Kommunallagen (2017:725), KL, får kommuner och landsting ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning. Enligt 2 kap. 6 § KL får kommuner och landsting inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

Enligt 6 kap. 1 § Socialtjänstförordningen får ersättning för uppehälle som kommunen kan ta ut vid stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär enligt 8 kap. 1 § första stycket i SoL får uppgå till högst 80 kronor per dag.

För andra stöd- och hjälpinsatser får kommunen ta ut skälig ersättning. Vad som är skälig ersättning har inte definierats klart. Eftersom kommunen inte får ta ut en avgift för själva vården, det stöd som personalen ger brukaren, måste avgiften avse kost och logi. Om mat inte intas i stödboende ska avgiften således reduceras. Det saknas närmare lagreglering om hur avgiften ska beräknas för insatsen stödboende.

Den som saknar betalningsförmåga för avgift kan befrias efter prövning. Avsikten med avgiften är inte att någon skall behöva ansöka om ekonomiskt bistånd för att erlagga densamma.

1.8 Hem för vård eller boende (HVB)

Med HVB avses enligt 3 kap 1§ SoF ett hem inom socialtjänsten som tar emot enskilda för vård eller behandling i förening med ett boende. Om hemmet drivs av ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ krävs att verksamheten drivs yrkesmässigt och att det enligt 7 kap 1 § SoL har tillstånd från Socialstyrelsen att driva verksamheten. För att få tillstånd att driva HVB-verksamhet krävs att hemmet uppfyller lagens krav på säkerhet, kvalitet, krav på utbildning och personlig lämplighet. HVB kan vara av varierande storlek, ha olika inriktningar och vända sig till olika målgrupper. Verksamheten ska bedriva heldygnsomsorg.

HVB kan vara av varierande storlek, ha olika inriktningar och vända sig till olika målgrupper. Verksamheten ska bedriva heldygnsomsorg. En placering i HVB ska betraktas som en tillfällig och inte en permanent placering. Man kan inte bosätta sig i HVB, eftersom HVB primärt är avsett att utgöra vård och behandling i kombination med boende under en begränsad tid. Enligt 10 § punkt 5 folkbokföringslagen kan man inte folkbokföra sig i HVB. Hyreslagens regler blir därmed inte aktuella.

Till hem för vård eller boende räknas inte sådana särskilda boendeformer för äldre som avses i 5 kap 5 § andra stycket SoL (*Kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd.*) eller särskilda boendeformer för funktionshindrade som avses i 5 kap. 7 § tredje stycket SoL. (*7 § Socialnämnden skall verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.*)

Socialnämnden skall medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd.

Kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för dem som till följd av sådana svårigheter som avses i första stycket behöver ett sådant boende.)

1.9 Bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning (SoL), Särskilt boende

Boende inrättat för omvårdnad om äldre eller människor och personer som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver mer omfattande stöd än det som kan ges i ordinärt boende. Inrättat enligt SoL 5 kap 7 § tredje stycket. Bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning enligt 7 kap. 1 § 2 SoL (5 kap. 7 § tredje stycket SoL).

1.10 Stödboende

Med ett stödboende avses en verksamhet ~~inom socialtjänsten~~ som tar emot enskilda ~~i åldern 16-20 år~~ i ett boende med individanpassat stöd. Bedrivs verksamheten av ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ krävs att verksamheten bedrivs yrkesmässigt.

1.11 Familjehem

Med familjehem avses enligt SoF 3 kap 2 § ett enskilt hem som på uppdrag av socialnämnden tar emot ett barn för stadigvarande vård och fostran eller vuxna för vård och omvårdnad och vars verksamhet inte bedrivs yrkesmässigt.

2 BARN

2.1 Ekonomiska konsekvenser när ett barn placeras

När ett barn dygnet-runt-placeras medför det att föräldrarna förlorar rätten till socialförsäkringsförmåner som är knutna till att de har barnet i sin vård. Kommunen har alltid skyldighet att meddela Försäkringskassan (FK) när ett barn blir dygnet-runt-placerat och har även ansvar för att anmäla till FK om barnet omplaceras eller flyttar hem till föräldern igen.

2.2 Information till föräldrarna

Så tidigt i utredningsprocessen som möjligt, när det kan antas att en dygnet-runt-placering kan bli aktuell, ska barnets socialsekreterare informera föräldrarna om deras ersättningsskyldighet för barnets kostnader.

2.3 Föräldrars ersättningsskyldighet till kommunen

När ett barn dygnet-runt-placeras genom kommunens försorg ska det regelmässigt göras en utredning om föräldrarnas försörjningsförmåga och beslut ska fattas enligt följande:

Beslut om föräldrarnas ersättning ska alltid fattas så snart placeringstiden överstiger en månad. Om placeringstiden överstiger en månad gäller ersättningsskyldigheten från den dag placeringen verkställdes, vilket innebär att beslutet ibland blir retroaktivt. Det gäller oavsett om det är en stadigvarande placering, en tillfällig placering under utredningstiden eller om barnet flyttas. Det avgörande är att föräldern inte har barnet hemma på minst en månad.

- Ett beslut ska fattas för vardera föräldern. Det gäller även om föräldrarna är sammanboende.
- Beslutet ska alltid innehålla ett beslutat ersättningsbelopp.
- Ersättningsbeloppet kan vara 0 kronor. Beloppet får inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet. Beslutet kan omprövas under hela placeringstiden. Föräldrarna har skyldighet att meddela ändrade förhållanden.
- Om det framräknade ersättningsbeloppet blir lägre än 100 kr per barn och månad tas ersättning inte ut från föräldern.
- För kortare placeringstid än en månad tas ingen ersättning ut från föräldrarna.
- Beslut om eftergift enligt 9 kap 4 § SoL ska fattas.

- Om en förälder inte betalar ersättning i enlighet med fattat beslut är utgångspunkten att kravåtgärder alltid ska vidtas.

Vid placeringar enligt LSS innebär det att ta ställning till om indrivningsåtgärder och ansökan om betalningsföreläggande ska göras. Vid placeringar enligt SoL och LVU ska ställning tas till om förutsättningar finns för ersättningstalan vid förvaltningsrätten.

2.4 Beräkning av ersättningen

Var och en av föräldrarna ska ersätta kommunen med belopp motsvarande återbetalningsbeloppet vid underhållsstöd (25-27 §§ Lag om underhållsstöd). Som underlag för beräkningen utgår man från inkomster enligt uppgifter från det senast fattade taxeringsbeslutet samt från inkomster enligt uppgifter från det totala antalet barn som föräldern är försörjningsskyldig för enligt 7 kap 1 § FB. Även om föräldrarna är sammanboende kan de ha olika antal barn.

Om barnet innan placeringen bott hos en förälder som uppburit underhållsstöd för barnet ska det redan finnas ett uträknat återbetalningsbelopp hos Försäkringskassan för den andre föräldern. Då ska detta återbetalningsbelopp utgöra grund för beslutet gentemot den föräldern.

En förälders ersättningsskyldighet till kommunen gäller även om föräldern är placerad tillsammans med barnet, om inte annat avtalats, beroende på att föräldern står för del av barnets uppehälle vid placeringen.

Om en förälder uppbar försörjningsstöd saknas för tillfället förutsättningar för att ta ut ersättning och ersättningsbeslutet sätts till 0 kr.

Beräkningsverktyg finns på: [Beräkna underhållsbidrag - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](http://berakna.underhallsbidrag-forsakringskassan.se)

2.5 Nödvändiga handlingar

- Personbevis - Uppgifter inhämtas från [Navet \(Skatteverkets folkbokföring\)](#)
- Senaste taxeringsbeslut - Skattemyndigheten lämnar på kommunens begäran de inkomst- och förmögenhetsuppgifter som behövs för att fastställa en förälders ersättningsbelopp (6 kap 2 § SoF).
- Beräkningsunderlag - Blankett för beräkning av ersättningsbeloppet.
- Beslutsblankett - Blankett som innehåller beslutat ersättningsbelopp.

2.6 Inkomstberäkning

Inkomstberäkningen baseras på den senaste taxeringen. Exempelvis grundas ersättningsskyldigheten under perioden februari 2016 - januari 2017 på 2015 års taxering, d.v.s. på inkomster under år 2014 o.s.v.

Som inkomst räknas:

- Inkomst av tjänst (Bruttoinkomst (taxerad inkomst) minskad med avdrag för inkomsternas förvärvande, t.ex. arbetsresor)
- Inkomst av kapital (Avdrag som har gjorts i deklarationen för skuldräntor och andra kostnader läggs till)
- Studiemedel i form av studiebidrag (Ej lånedelen)
- 1 procent av den del av skattepliktig förmögenhet som överstiger 900 000 kr
- Inkomst av näringsverksamhet (som ska ökas med underskott från tidigare beskattningsår, utgift för egen pension med högst ett halvt basbelopp, avsättning till periodiseringsfond och ökning av expansionsmedel och minskas med återföring till beskattning av avdrag för avsättning till periodiseringsfond och minskning av expansionsmedel)

Den framräknade summan d.v.s. årsinkomstbeloppet minskas med 120 000 kr (grundavdrag). Beloppet som återstår läggs till grund för beräkningen av ersättningsbeloppet.

2.7 Beräkning av ersättningsbeloppet

Ersättningsbeloppet beräknas som en viss procent av förälderns inkomst enligt ovan. Procenttalet bestäms med hänsyn till samtliga barn som föräldern är försörjningsskyldig för enligt 7 kap. 1 § FB. Alla barn ska räknas med, även de som lever utanför familjen. Procentsatsen är 14 % för ett barn, 11,5 % per barn för två barn samt 10 % för tre barn.

- 1 barn 14 %
- 2 barn 11,5 %
- 3 barn 10 %
- 4 barn 7,75 %
- 5 barn 6,4 %
- 6 barn 5,5 %
- 7 barn 4,85 %
- 8 barn 4,38 %
- 9 barn 4 %
- 10 barn 3,7 %

Exempel

En pappa är försörjningsskyldig för fyra barn. Han är ersättningsskyldig för två placerade barn. Hans framräknade årsinkomstbelopp är 180 000 kr vilket minskas med 120 000 kr. Den inkomsten används sedan för att beräkna ersättningsbeloppet per barn: $7,75 \times 60\,000 \text{ kr} = 4650 \text{ kr}$ per barn och år eller 387,50 kr per barn och månad. Ersättningsbeloppet blir alltså 775 kr per månad för de två placerade barnen tillsammans.

2.8 Barnets egna inkomster

Om ett barn har egna inkomster som t.ex. lön, kan det påverka nivån på föräldrarnas ersättning till kommunen. Barnets inkomster beräknas på samma sätt som föräldrarnas men grundavdraget är 48 000 kr. Om barnets inkomster överstiger 48 000 kr minskas föräldrarnas ersättningsskyldighet med hälften av den inkomst som överstiger 48 000 kr.

Exempel

Barnet har en egen årsinkomst på 70 000 kr – grundavdraget 48 000 kr = 22 000 kr. Hälften, d.v.s. 11 000 kr, reducerar det belopp föräldrarna tillsammans ska betala till kommunen. Respektive förälders ersättningsbelopp reduceras i detta exempel med 5 500 kr per år.

2.9 Kommunikering av beräkningsunderlaget

Innan ett beslut fattas om att föräldrar ska betala en viss ersättning ska beräkningsunderlaget och beräknad ersättning kommuniceras med dem. Föräldrarna blir därigenom informerade om beräkningssättet och ges möjlighet att se om underlaget är korrekt. Det ger dem även möjlighet att eventuellt begära jämkning av ersättningsbeloppet. Föräldrarna ska informeras om att beloppen omräknas årligen fr.o.m. februari samt när antalet barn, som de är försörjningsskyldiga för, ändras.

2.10 Jämkning

Om det framräknade beloppet bedöms vara oskäligt i förhållande till respektive förälders ekonomiska förmåga eller sociala situation kan ersättningen jämkas till en skälig nivå. Det kan exempelvis vara så att förälderns inkomst har förändrats sedan det inkomstår som varit underlag för beräkningen eller för att föräldern står för vissa av barnets kostnader. En anledning kan också vara att barnet regelmässigt vistas hemma hos föräldern exempelvis varje helg. Jämkning kan även göras uppåt, exempelvis om föräldern får barnpension för det placerade

barnet. Anledningen till jämkningen ska anges i beslutet. Jämkning kan ske redan från början eller vid ett senare tillfälle.

För att göra en bedömning av behovet av jämkning kan lämpligen en jämförelse göras med föräldrarnas ekonomi i förhållande till normen för försörjningsstöd. Om föräldern har en inkomst i nivå med normen, finns för tillfället inte utrymme att betala någon ersättning. Föräldern ska inte betala mer än sitt eventuella överskott.

2.11 Egenavgift - Vård och behandling av barn och unga SoL

Enligt 7 kap 1 § FB har föräldrar, var för sig, försörjningsskyldighet gentemot sina barn. För föräldrar som inte bor med barnet fullföljs försörjningskyldigheten genom underhållsbidrag.

Enligt SOL 8 kap 1 § 2 stycket är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning betala ersättning till kommunen, om ett barn får vård och behandling i ett annat hem än det egna. Avgiften bestäms efter samma grunder som bestämmandet av betalnings-skyldigheten enligt 19 kap. Socialförsäkringsbalken (SFB). Respektive förälders avgift får inte överstiga underhållsstödsbeloppet enligt 18 kap. 20 § SFB. Sala kommun tar ut avgift motsvarande underhållsstödsbeloppet för placering:

- i familjehem,
- på HVB och stödboende
- vid Statens Institutionsstyrelse (SIS)

Avgift tas ut från start vid placering enligt SoL, och i annat fall från dess att beslutet fastställts av Förvaltningsrätten.

Jourplacering är avgiftsbefriat.

Typ	Lagstöd
Från och med utbetalningen den 25 juli 2022 är underhållsstödet: 1 673 kronor per månad till och med den månad barnet fyller 7 år. 1 823 kronor per månad från och med månaden efter barnet fyller 7 år. 2 223 kronor per månad från och med månad efter att barnet har fyllt 15 år.	SoL, 8 kap 1§

2.12 Egenavgift - Omvårdnad barn och unga LSS

Enligt LSS 20 § är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning betala ersättning till kommunen, om ett barn/ungdom upp till 18 år, får omvårdnad i ett annat hem än det egna. Kommunen får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet.

Sala kommun tar ut avgift motsvarande underhållsstödet för barn i:

- Bostad med särskild service för barn och ungdom LSS 9 § p. 8.

I LSS-förordningen 5 § hänvisas till 6 kap 2-4 §§ SoF där det framgår att ersättningen ska bestämmas efter samma grunder som om det gällde att bestämma återbetalningsskyldighet för var och en av föräldrarna enligt lagen om underhållsstöd. Var och en av föräldrarna ska bidra, men beloppet får inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet.

Ersättningsskyldigheten gäller vid såväl tillfälliga som stadigvarande placeringar och från den dag ett beslut om placering verkställs. Skyldigheten gäller både vid placering i familjehem och på institution.

Typ	Lagstöd
Från och med utbetalningen den 25 juli 2022 är underhållsstödet: 1 673 kronor per månad till och med den månad barnet fyller 7 år. 1 823 kronor per månad från och med månaden efter barnet fyller 7 år. 2 223 kronor per månad från och med månad efter att barnet har fyllt 15 år.	LSS, 20 §

3 VUXEN

3.1 Egenavgift - Vård och behandling av vuxna missbrukare

Kommunen får enligt 8 kap 1 § SoL ta ut avgift för uppehälle av den som får vård och behandling på grund av missbruk i HVB eller i familjehem. Med uppehälle avses kost och logi. Det gäller alla vårdtagare, 18 år och äldre, såväl pensionärer som personer med aktivitets- eller sjukersättning eller annan inkomst och oavsett om vården sker enligt SoL eller enligt LVM. Regeringen meddelar föreskrifter om den högsta ersättning som får tas ut för varje dag.

Sala kommun tar ut den avgift per dag som regeringens föreskrifter medger för:

- behandlingshem
- familjehem
- LVM-hem
- Stöd- och omsorgsboende

Egenavgiften för vård och behandling för missbruk i HVB och familjehem är 80 kr/ dygn av **sjukpenningen inkomst**. För personer som saknar eller har låg **sjukpenning inkomst** kan avgiften sänkas helt eller delvis. Om personen genom att betala kostnaden blir beroende av försörjningsstöd ska kostnaden efterges. Möjligheten att efterge egenavgift för vård- och behandling för missbruk regleras i 9 kap. 3 § SoL.

Kategori	Vård/boende	Avgift	Kommentar
Behandlingshem (SoL), LVM-hem (HVB), Familjehem, Stöd- och omsorgsboende	Vård och behandling för missbruk	Högst 80 kronor/dygn enligt 8 kap 1 § SoL, 6 kap 1 § SoF Socialtjänstförordningen ~~6 kap 1 §~~ Mat: 100 kr*	Bör efterges helt eller delvis enligt 9 kap 3 § SoL om personen saknar betalningsförmåga
Kvalificerat familjehem för vuxna	Vård och behandling för missbruk	Högst 80 kronor/dygn enligt 8 kap 1 § SoL, 6 kap 1 § SoF Socialtjänstförordningen ~~6 kap 1 §~~ Mat: 100 kr*	Bör efterges helt eller delvis enligt 9 kap 3 § SoL om personen saknar betalningsförmåga.

*= följer kommunens uppräknings av mat inom särskilt boende. Kan inte efterges.

3.2 Placering på grund av psykiska funktionshinder eller stort omvårdnadsbehov

Enligt gällande lagstiftning ska kommunen svara för boende, boendestöd och sysselsättning till psykiskt funktionshindrade. Landstinget har ansvar för vård och behandling. Kommunen ska inte placera personer för vård av psykiska

problem, det är landstingets ansvarsområde. För vissa personer med psykiska funktionshinder kan det bli aktuellt att samarbeta i ett beslut om placering för både vård och boende. I förekommande fall ska landstinget svara för vårdkostnaden och kommunen för boendekostnaden.

3.3 Kostnad för boende

Kostnaden för bostad vid en externplacering följer vad som anges i 8 kap 5 § 2 p SoL. Den högsta avgiften för bostad i särskilt boende får uppgå till högst 1/12-del x 0,5539 av prisbasbeloppet, enligt bestämmelsen i 8 kap 5 § 2 p SoL. Prisbasbeloppet enligt socialförsäkringsbalken (2010:110) är för år 2022 beräknat till 48 300 kronor. En beräkning enligt ovanstående visar att den enskilde som högst kan få en kostnad för sitt boende på 2 170 kronor per månad år 2022 efter beräkning av avgiftsutrymme. Exempel 2022: $1/12$ av 48 300 = 4 025 kr x 0,5539 = 2 229 kr/mån (uppräknas årligen).

3.4 Kostnad för mat

Om en person får måltider i ett boende är det kostnader för livsmedel som den enskilde ska bekosta. Kostnaden följer den som gäller för måltider på kommunens särskilda boenden.

3.5 Egenavgift, särskilt boende

Kategori	Vård/boende	Avgift	Lagstöd
Bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning (SoL), Särskilt boende	Boende med omvårdnad	Högst 1/12-del x 0,5539 av prisbasbeloppet. Mat: 100 kr*	SoL, 8 kap 2 §

*= följer kommunens uppräknings av mat inom särskilt boende. Kan inte efterges.

4 ALLA

4.1 Lägre avgift och Eftergift

Enligt 9 kap. 4 § SoL kan nämnden besluta om att helt eller delvis efterskänka sin fordran. En person kan bli helt eller delvis avgiftsbefriad om följande uppfylls:

- Om den enskilde saknar inkomst eller har så låg inkomst att full avgift inte kan tas ut kan avgiften fastställas till ett lägre belopp eller efterges helt om vårdnadshavare har ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd, alternativt om den enskilde blir berättigad till ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd genom att betala avgiften, efterges service- och omsorgsavgiften. Matkostnader och hyreskostnader åligger alltid den enskilde att betala.
- I undantagsfall om nämnden bedömer att det inte är för barnens bästa att ta ut avgift. En individuell bedömning görs utifrån barnkonventionen.
- Om personen har dubbla bostadskostnader i form av hyra under en omställningsperiod/övergångsperiod från ordinärt boende till boende enligt SoL. Jämkning medges i högst tre månader, utöver inflyttningsmånaden, och görs med det belopp som motsvarar den gamla bostadskostnaden, efter avdrag för eventuellt bostadstillägg. Jämkning medges endast om den boende inte har banktillgångar eller andra lätt realiserbara tillgångar, som överstiger 100 % av basbeloppet.
- Den enskilde individen lämnar in underlag som styrker att de får försörjningsstöd utbetalt, alternativt lämnar samtycke till inhämtning av underlag från enheten för ekonomiskt bistånd. Det åligger den enskilde att snarast meddela fakturaansvarig om det ekonomiska biståndet upphör. Fakturaansvarig ska göra regelbundna kontroller gällande att den enskildes uppgifter är riktiga och vid behov kräva ersättning i efterhand.

Omnämnda lagstiftningar

Socialtjänstlag (2001:453)(SoL)

Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)

Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)

Socialtjänstförordning (2001:937) (SoF)

Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Kommunallag (2017:725) (KL)

Folkbokföringslag (1991:481)

Lag (1996:1030) om underhållsstöd

Föräldrabalk (1949:381) (FB)

Riktlinje för Egenavgifter enligt Socialtjänstlagen (2001:453)
Äldre- och omsorgsnämnden

SALA KOMMUN

Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Äldre- och omsorgsnämnden

MISSIV

Synpunkter, klagomål och förslag tertial 3, 2023

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Genom att lämna synpunkter och klagomål har medborgare möjlighet att bidra till utvecklingen av kommunens verksamheter. Utifrån perspektivet av en lärande organisation är det viktigt att synpunkter och klagomål behandlas på ett sätt som kan komma verksamheterna till gagn.

Under tertial 3, 2023 har 10 synpunkter, klagomål och förslag inkommit till Vård och Omsorg.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden föreslås besluta,

att godkänna Redovisning av synpunkter, klagomål och förslag tertial 3, 2023

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 ÄON Sammanställning synpunkter, klagomål och förslag tertial 3, 2023

Vård och omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Vård och omsorg

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

VÅRD OCH OMSORG
Marie Svens
Registrator

Sammanställning av inkomna synpunkter och klagomål för ÄON tertial 3 (1 september till 31 december) 2023

Jämförande sammanställning för tertial 3, 2022 och 2023 samt för
helår, 2022 och 2023

Tidsperiod	Särskilt boende	Hemtjänst	LSS	HSV	Totalt
Tertial 3 2022			3		3
Tertial 3 2023	5	3	2		10
Helår 2022	10	1	7	1	19
Helår 2023	11	9	8	1	29

Sammanställning av vilka kategorier synpunkterna handlar om
tertialet 3, 2023

Kategori:	Särskilt boende	Hemtjänst	LSS	HSV
Ant inkomna/vht				
Bemötande				
Information				
Omvårdnad	2			
Personal	2		1	
Handläggning				
Trygghetslarm				
Mat				
Annat	4	3	2	
Covid-19				

Samtliga synpunkter tertial 3, 2023

Ankomstsätt	E-post
Diarienummer	2023/167
Område	Äldreomsorg
Verksamhet	Hemtjänst
Kategori	Annat
Kommentar	Synpunkter på att anställd i kommunbil kört för fort och olämpligt.
Åtgärd	Enhetschef svarar personen och konstaterar utifrån klockslag med mera att det inte var en bil från hemtjänsten. Enhetschef ber om att man tar registreringsnummer om det inträffar igen så att det går att lokalisera vem som kör.

Ankomstsätt	Synpunktsblankett
Diarienummer	2023/168
Område	Funktionshinder
Verksamhet	Boendestöd
Kategori	Annat
Kommentar	Synpunkter som är lite oklara något om läkare.
Åtgärd	Enhetschef och samordnare undersöker och det framkommer att personen inte vill rikta kritik mot personal eller kommun utan till sin läkare på Region Västmanland, då det handlar om brukarens sjukdomar. Boendestöd kommer att stötta i frågan.

Ankomstsätt	E-post
Diarienummer	2023/169
Område	Äldreomsorg
Verksamhet	Hemtjänst
Kategori	Annat
Kommentar	Synpunkter på att hemtjänstbil kört för fort och stänkt ner person och att det hänt ett flertal tillfällen att personal inom hemtjänst kör för fort, pratar i mobil med mera.
Åtgärd	Enhetschef svarar personen om att personalgruppen informerats om synpunkterna och om vikten av att hålla hastigheten samt att anpassa den efter väderlek.

Ankomstsätt	Brev via IVO
Diarienummer	2023/170
Område	Äldreomsorg
Verksamhet	Särskilt boende för äldre, korttids
Kategori	Omvårdnad och personal
Kommentar	Synpunkter har inkommit till IVO gällande att en person inte får rätt vård och att personal saknar kompetens. Övriga boende får ingen lugn och ro.
Åtgärd	Enhetschef har utrett ärendet. Personalen har rätt kompetens och man har utifrån den boendes situation och behov satt in extra resurser och genomfört de åtgärder som behövts. Personen som synpunkterna avser, har nu fått en plats på ett annat särskilt boende.

Ankomstsätt	Synpunktsblankett
Diarienummer	2023/171
Område	Äldreomsorg
Verksamhet	Särskilt boende för äldre
Kategori	Annat
Kommentar	Synpunkter på att gångbanan runt ett boende är i mycket dåligt skick vilket ger ökad fallrisk.
Åtgärd	Enhetschef har svarat personen samt kontaktat Fastighetsenheten i frågan.

Ankomstsätt	E-post
Diarienummer	2023/181
Område	Äldreomsorg
Verksamhet	Hemtjänst
Kategori	Annat
Kommentar	Synpunkter på hur personal inom hemtjänsten använder mobilen samtidigt som de kör, kunde ha resulterat i olycka.
Åtgärd	Enhetschef har varit i kontakt med personen för ytterligare information, har haft samtal med berörd personal om att man inte får använda mobil när man kör, har även tagit upp det på APT. Har sedan återkopplat till personen.

Vård och omsorg

Ankomstsätt	Synpunktsblankett
Diarienummer	2023/182
Område	Äldreomsorg
Verksamhet	Särskilt boende för äldre
Kategori	Omvårdnad, personal och annat.
Kommentar	Synpunkter gällande många olika områden. Ägodelar som har försvunnit, sjukdomar och omvårdnadsbehov personalen, kost, ljudnivå utifrån, vattenkvaliteten.
Åtgärd	Enhetschef har utrett ärendet och gått igenom samtliga synpunkter med den boende och har även samtal med hen varje vecka.

Ankomstsätt	Synpunktsblankett
Diarienummer	2023/200
Område	Äldreomsorg
Verksamhet	Särskilt boende för äldre
Kategori	Annat
Kommentar	Synpunkter på att personal står ute och röker i arbetskläder och att de sedan luktar rök inne hos de boende.
Åtgärd	Enhetschef har tagit upp händelsen med skyddsombud samt personal som jobbade aktuell dag. Personal har inte följt gällande rutiner och det tas upp i pågående medarbetarsamtal.

Ankomstsätt	E-post
Diarienummer	2023/201
Område	Äldreomsorg
Verksamhet	Särskilt boende för äldre
Kategori	Annat
Kommentar	Synpunkter från anhörig som bland annat handlade om kontakt med sjuksköterska och läkare.
Åtgärd	Enhetschef boende, enhetschef sjuksköterskor samt socialchef har pratat med anhörig och man har åtgärdat det som går. Den anhöriga har det jobbigt och behöver stöd.

Ankomstsätt	Synpunktsblankett
Diarienummer	2023/212
Område	Funktionshinder
Verksamhet	Daglig verksamhet
Kategori	Personal och annat
Kommentar	Person har synpunkter på att personal på daglig verksamhet inte engagerade sig i vad hen skulle aktivera sig med.
Åtgärd	Enhetschef har haft kontakt med anhörig och pratat med personalen. Just den här dagen i veckan är det lugna och avslappnande aktiviteter vilket innebär att stämningen överhuvudtaget är lugn. Förslaget är att hen kommer en annan dag i veckan och att det anpassas efter hens behov.

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Äldre- och omsorgsnämnden

MISSIV

Projekt läkemedelsrobotar inom Hemtjänsten

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

För att möta utmaningar inom hemtjänsten i Sala kommun vill Vård- och omsorgskontoret införa ett pilotprojekt där 10 läkemedelsrobotar testas. Det skulle medföra en ökad kostnad på 27 000 kr varje månad, då ingår support dygnet runt och en reservrobot.

Projektet kommer att pågå under perioden första april till och med sista november. En uppskattad tidsbesparing innebär cirka 7 hemtjänsttimmar per dag. 1,5 timmar i Team 4 och 5,5 timmar i Team 5. Det motsvarar ungefär en årsarbetare om 0,5 mnkr per år i lönekostnad samt cirka 0,1 mnkr i drivmedel och minskat vikariebehov. Total 600 000 på ett år med avdrag för leasingkostnaden blir besparingen 276 000 kr på ett år.

Samma uträkning under projekttiden (april-nov) beräknas bli ca 400 000 kr, efter avdrag av leasingkostnaden blir besparingen 184 000 kr.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden föreslås besluta,

att införa ett projekt gällande läkemedelsrobotar inom Hemtjänstens verksamhetsområde under perioden 2024-04-01 till 2024-11-30.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Tjänsteskrivelse

Vård och omsorg

TJÄNSTESKRIVELSE

Projekt läkemedelsrobotar inom Hemtjänsten

BAKGRUND

Äldreomsorgen i Sala kommun står inför stora utmaningar där medarbetarnas tid och kunskap behöver förläggas där den behövs bäst, och då på uppgifter som inte kan ersättas av andra tekniska lösningar.

Syfte

Syftet med projektet är att öka självständigheten hos våra mottagare och frigöra resurser på ett kostnadseffektivt vis.

Målen med projektet är att:

- Minska antalet fysiska besök.
- Minska antalen körda mil.
- Minska drivmedelsförbrukningen.
- Frigöra arbetstid för medarbetare.
- Ökad självständighet hos medborgare.

Sammanfattning

Vård och omsorgskontoret önskar införa ett projekt gällande läkemedelsrobotar inom Hemtjänsten i Sala kommun. Under projektiden kommer den ekonomiska vinsten att mätas och ställas mot den kostnaden på 27 000 tillkommer varje månad.

Vård och omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Vård och omsorg

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Äldre- och omsorgsnämnden

MISSIV

ÄON Statistikrapport – Ej verkställda beslut, kvartal 3, 2023

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Bilagd till Äldre- och omsorgsnämnden Intern statistikrapport, kvartal 3, 2023, gällande ej verkställda beslut, i syfte att rapportera uppföljningen till Kommunfullmäktige om Äldre- och omsorgsnämndens verksamhetens arbete.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden föreslås besluta,

att informationen noteras och rapporten överlämnas till Kommunfullmäktige för kännedom.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Intern statistikrapport – ej verkställda beslut ÄON kv 3, 2023

Vård och omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Vård och omsorg

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Intern statistikrapport jml 16 kap § 6 h SoL, samt 28 f och 28 g § LSS, gällande Ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § SoL samt 9 § LSS.

Kvartal 4, 2023

Äldre- och omsorgsnämnden

	Typ av bistånd:	Besluts- datum:	Antal rapporter:	Man/ Kvinna:	Verkställt/avslutat på annat sätt, datum:
1	Bostad för vuxna - gruppboende 9§9 LSS FUNK	2021-11-29	7	K	
2	Bostad för vuxna - gruppboende 9§9 LSS FUNK	2022-06-23	5	K	
3	Bostad för vuxna - serviceboende 9§9 LSS FUNK	2023-06-01	2	M	Verkställt 2023-11-03
4	Bostad för vuxna - serviceboende 9§9 LSS FUNK	2023-07-21	1	M	
5	Kontaktperson 9§4 LSS FUNK	2022-05-03	1	M	Avbrott 2023-08-31
6	Kontaktperson 9§4 LSS FUNK	2023-05-22	2	M	Avslutat 2023-11-30
7	Avlösarservice i hemmet 9§5 LSS FUNK	2023-04-03	1	M	
8	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2022-08-30	5	K	
9	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2022-10-21	2	M	Verkställt 2023-11-18
10	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2022-12-02	4	M	
11	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-01-10	4	K	
12	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-01-18	4	K	Verkställt 2024-01-04*
13	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-02-15	3	K	
14	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-02-20	3	K	
15	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-03-20	3	M	
16	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-03-24	3	K	
17	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-04-18	2	K	Verkställt 2023-11-17
18	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-05-05	2	K	Verkställt 2024-01-02*
19	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-05-09	2	K	Avslutat 2023-11-09
20	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-05-23	2	K	Verkställt 2023-09-09

21	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-05-26	2	M	Verkställt 2023-09-19
22	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-05-29	2	M	
23	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-05-30	2	K	
24	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-05-30	2	K	
25	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-06-02	2	M	Verkställt 2023-11-30
26	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-06-07	2	M	
27	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-06-07	2	K	
28	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-06-21	2	M	Verkställt 2024-01-18*
29	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-07-06	1	K	
30	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-08-03	1	K	
31	Vård och omsorgsboende SoL ÄO	2023-09-11	1	K	

*Beslutet var ej verkställt under kvartal 4. Beslutet hann dock verkställas innan rapporteringen för perioden genomfördes. Fråga ställdes till IVO och svaret blev att rapportering för verkställt beslut kan ske i kvartal 4-rapporteringen för att de ska få all information samtidigt.

VÅRD OCH OMSORG
Ingrid Strandman
Socialchef

MISSIV

Brukarenkät Funktionsnedsättningsområdet 2023

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Brukarenkät genomförd inom funktionsnedsättningsområdet i Sala kommun.

Brukarenkät 2023 **Gruppbostad FO**. Totalt har 18 av 35 enkäter besvarats.

Brukarenkät 2023 **Servicebostad FO**. Totalt har 26 av 45 enkäter besvarats.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden föreslås besluta,

att godkänna redovisningen av brukarenkät gällande Funktionsnedsättningsområdet 2023.

Bilagor:

- 1 Bildspel Brukarenkät funktionsnedsättningsområdet 2023

VÅRD OCH OMSORG

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

VÅRD OCH OMSORG

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Brukarenkät

*Funktionsnedsättningsområdet
2023*

Brükarenkät 2023 Gruppbostad FO

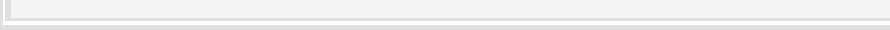

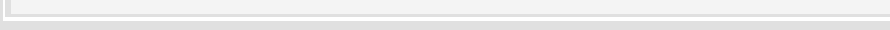

Totalt 18 av 38 personer som bor i en gruppbostad valt att
vara med i brukarenkäten

35 utdelade enkäter varav 18 besvarade

Frågor och svar

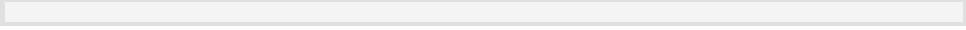

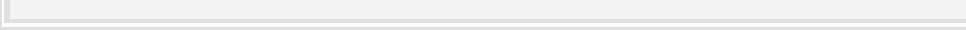

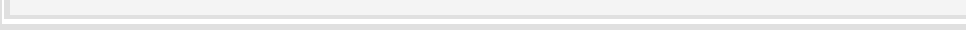

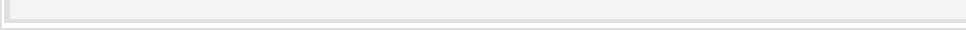

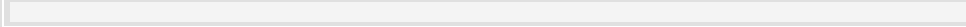
1. Har du varit med och bestämt det som står i din genomförandeplan? - Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	13 / 18	72.22 %	
Vet inte	3 / 18	16.67 %	
Nej	2 / 18	11.11 %	
2. Följer personalen din genomförandeplan? - Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	16 / 18	88.89 %	
Ibland	2 / 18	11.11 %	
Nej	0 / 18	0 %	
3. Är du nöjd med det stöd du får från personalen? - Kontinuitet, stöd och service			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	17 / 18	94.44 %	
Ibland	1 / 18	5.56 %	
Nej	0 / 18	0 %	
4. Är du nöjd med personalens bemötande? - Fritid och gemenskap (kultur, nöje, sport och vila)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	18 / 18	100.00 %	
Ibland	0 / 18	0 %	
Nej	0 / 18	0 %	

Frågor och svar

5. Tycker du om din lägenhet? - Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	17 / 18	94.44 %	
Ibland	0 / 18	0 %	
Nej	1 / 18	5.56 %	
6. Tycker du om personalen? - Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	17 / 18	94.44 %	
Ibland	1 / 18	5.56 %	
Nej	0 / 18	0 %	
7. Lyssnar någon på dig om du vill prata om något? - Kontinuitet, stöd och service			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	15 / 18	83.33 %	
Ibland	3 / 18	16.67 %	
Nej	0 / 18	0 %	
8. Vet du hur man gör för att lämna klagomål på boendet? - Kontinuitet, stöd och service			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	13 / 18	72.22 %	
Nej	5 / 18	27.78 %	

Frågor och svar

9. Vill du träffa kompisar? - Fritid och gemenskap (kultur, nöje, sport och vila)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	18 / 18	100.00 %	
Nej	0 / 18	0 %	
10. Finns det något att göra på fritiden? - Fritid och gemenskap (kultur, nöje, sport och vila)			
Svar	Antal svar	Procent	
Alltid	14 / 18	77.78 %	
Ibland	4 / 18	22.22 %	
Aldrig	0 / 18	0 %	
11. Trivs du i er gemensamhetslokal? - Fritid och gemenskap (kultur, nöje, sport och vila)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	15 / 18	83.33 %	
Ibland	3 / 18	16.67 %	
Nej	0 / 18	0 %	
12. Är det du som bestämmer när det ska städas hemma hos dig? - Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)			
Svar	Antal svar	Procent	
Alltid	15 / 18	83.33 %	
Ibland	3 / 18	16.67 %	
Aldrig	0 / 18	0 %	
13. Tycker du att maten är god hemma? - Kontinuitet, stöd och service			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	16 / 18	88.89 %	
Ibland	2 / 18	11.11 %	
Nej	0 / 18	0 %	

Jämförelse mellan 2022 och 2023

Nr	Titel / Kategori	#1	#2	Skillnad
1	Har du varit med och bestämt det som står i din genomförandeplan? Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)	80.65	72.22	-8.43
3	Tycker du om din lägenhet? Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)	90.32	94.44	4.12
4	Tycker du om personalen? Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)	93.55	97.22	3.67
5	Lyssnar någon på dig om du vill prata om något? Kontinuitet, stöd och service	88.71	91.67	2.96
6	Vet du hur man gör för att lämna klagomål på boendet? Kontinuitet, stöd och service	74.19	72.22	-1.97
8	Finns det något att göra på fritiden? Fritid och gemenskap (kultur, nöje, sport och vila)	88.71	88.89	0.18
9	Trivs du i er gemensamhetslokal? Fritid och gemenskap (kultur, nöje, sport och vila)	88.71	91.67	2.96
10	Är det du som bestämmer när det ska städas hemma hos dig? Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)	91.94	91.67	-0.27
11	Tycker du att maten är god hemma? Kontinuitet, stöd och service	87.10	94.44	7.34

Följande frågor ingår i enkäten men kan ej visas i diagramet eftersom de inte är graderade:

Titel / Kategori	Svar	#1	#2
2. Följer personalen din genomförandeplan? Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)	Ja	83.87%	88.89%
	Ibland	16.13%	11.11%
	Nej	0%	0%
7. Vill du träffa kompisar? Fritid och gemenskap (kultur, nöje, sport och vila)	Ja	64.52%	100.00%
	Nej	35.48%	0%

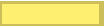

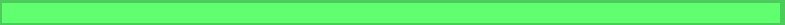

Det har inte lämnats några kommentarer för detta urval.

Brukarenkät 2023 Servicebostad F0

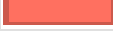

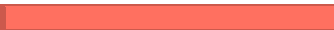
- Totalt har 26 av 45 personer beslut om servicebostad valt att vara med i brukarenkäten
- 26 besvarade enkäter av 32 anmälda

*Fotnot 45 enkäter utdelade och 25 besvarade 2022

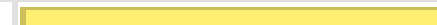
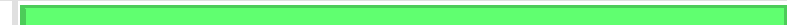
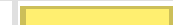

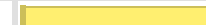
Frågor och svar

1. Har du varit med och bestämt det som står i din genomförandeplan? - Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	23 / 26	88.46 %	
Vet inte	2 / 26	7.69 %	
Nej	1 / 26	3.85 %	
2. Följer personalen din genomförandeplan? - Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	23 / 26	88.46 %	
Ibland	3 / 26	11.54 %	
Nej	0 / 26	0 %	
3. Är du nöjd med det stöd du får från personalen? - Kontinuitet, stöd och service			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	23 / 26	88.46 %	
Ibland	2 / 26	7.69 %	
Nej	1 / 26	3.85 %	
4. Är du nöjd med personalens bemötande? - Fritid och gemenskap (kultur, nöje, sport och vila)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	21 / 25	84.00 %	
Ibland	4 / 25	16.00 %	
Nej	0 / 25	0 %	

Frågor och svar

5. Tycker du om din lägenhet? - Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	19 / 25	76.00 %	
Ibland	3 / 25	12.00 %	
Nej	3 / 25	12.00 %	
6. Tycker du om personalen? - Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	21 / 25	84.00 %	
Ibland	4 / 25	16.00 %	
Nej	0 / 25	0 %	
7. Lyssnar någon på dig om du vill prata om något? - Kontinuitet, stöd och service			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	20 / 25	80.00 %	
Ibland	5 / 25	20.00 %	
Nej	0 / 25	0 %	
8. Vet du hur man gör för att lämna klagomål på boendet? - Kontinuitet, stöd och service			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	16 / 25	64.00 %	
Nej	9 / 25	36.00 %	

Frågor och svar

9. Vill du träffa kompisar? - Fritid och gemenskap (kultur, nöje, sport och vila)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	21 / 24	87.50 %	
Nej	3 / 24	12.50 %	
10. Finns det något att göra på fritiden? - Fritid och gemenskap (kultur, nöje, sport och vila)			
Svar	Antal svar	Procent	
Alltid	13 / 25	52.00 %	
Ibland	11 / 25	44.00 %	
Aldrig	1 / 25	4.00 %	
11. Trivs du i er gemensamhetslokal? - Fritid och gemenskap (kultur, nöje, sport och vila)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	17 / 25	68.00 %	
Ibland	8 / 25	32.00 %	
Nej	0 / 25	0 %	
12. Är det du som bestämmer när det ska städas hemma hos dig? - Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)			
Svar	Antal svar	Procent	
Alltid	20 / 25	80.00 %	
Ibland	4 / 25	16.00 %	
Aldrig	1 / 25	4.00 %	
13. Tycker du att maten är god hemma? - Kontinuitet, stöd och service			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	19 / 25	76.00 %	
Ibland	5 / 25	20.00 %	
Nej	1 / 25	4.00 %	

Jämförelse 2022 och 2023

Nr	Titel / Kategori	#1	#2	Skillnad
1	Har du varit med och bestämt det som står i din genomförandeplan? Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)	86.67	88.46	1.79
3	Tycker du om din lägenhet? Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)	90.00	82.00	-8.00
4	Tycker du om personalen? Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)	91.67	92.00	0.33
5	Lyssnar någon på dig om du vill prata om något? Kontinuitet, stöd och service	75.00	90.00	15.00
6	Vet du hur man gör för att lämna klagomål på boendet? Kontinuitet, stöd och service	56.67	64.00	7.33
8	Finns det något att göra på fritiden? Fritid och gemenskap (kultur, nöje, sport och vila)	83.33	74.00	-9.33
9	Trivs du i er gemensamhetslokal? Fritid och gemenskap (kultur, nöje, sport och vila)	90.00	84.00	-6.00
10	Är det du som bestämmer när det ska städas hemma hos dig? Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)	85.00	88.00	3.00
11	Tycker du att maten är god hemma? Kontinuitet, stöd och service	85.00	86.00	1.00

Följande frågor ingår i enkäten men kan ej visas i diagramet eftersom de inte är graderade:

Titel / Kategori	Svar	#1	#2
2. Följer personalen din genomförandeplan? Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)	Ja	70.00%	88.46%
	Ibland	30.00%	11.54%
	Nej	0%	0%
7. Vill du träffa kompisar? Fritid och gemenskap (kultur, nöje, sport och vila)	Ja	66.67%	87.50%
	Nej	33.33%	12.50%

Visa kommentarer